Xnet īpašnieks Mārtiņš Švāns šogad nozarē prognozē uzņēmumu bankrotus ▶ 12 — 13

TOP 15 interneta veikali pērn apgrozījuši 25 miljonus latu

dienas bizness
www.db.lv
Pirmdiena
2009. gada 20. jūlijs. Nr. 127 (3635)

USD/LVL: 0.498 ▼ −0.20% Latvijas Bankas noteiktais grāmatvedības kurss

EUR/USD 1.410 ▼ −0.09% Tirgus kurss

Dīzeļdegviela 536.75 USD/t ▲ +2.87% ULSD markas cena Eiropā

Benzīns 596.00 USD/t ▲ +0.34% PREMIUM unleaded cena Eiropā * 17.00 pēc Latvijas laika

EIROEKSPERTS GRUPA
Cik vērts ir Jūsu bizness?
www.eiroeksperts.lv

cena 75 santīmi
9 771407 204018
ISSN 1407-2041

Izeja no krīzes – JAUNA INDUSTRIJA

Ekonomiku gan pasaulē, gan Latvijā var iekustināt tikai jauna industrija

▶ 4 -5

FOTO: EDMUNDS BRENCIS, DB

Jaunie investīciju mērķi, kā uzskata ASV bāzētā Starptautiskā menedžmenta institūta prezidents Meds Jonss, varētu būt alternatīvā enerģija, nanotehnoloģijas, cilmes šūnu izpēte, biotehnoloģijas.

Nekustamais īpašums ▶ 14 — 15

Atgriezusies pircēju interese par Spāniju

Spānijas nekustamo īpašumu tirdzniecība joprojām ir iespējama uzņēmējdarbības joma arī Latvijā, uzsver Spānijas kompānijas *Masa International* pārstāvja Latvijā SIA *Espacio* līdzīpašniece Natālija Grebņeva. Zemākais punkts Spānijas īpašumu tirgū bijis pērnruden, šobrīd pircēju interese atgriezusies, ko palīdzējuši atdzīvināt gan Spānijas valdības atbalsta soļi, gan cenu kritums.

Tabaka ▶ 7

Nelegālais tirgus spiež slēgt ražotni

Tabakas milzis *British American Tobacco* slēgs sev piederošo cigarešu ražotni Rīgā.

Investors ▶ 11

Swedbank pievelk spekulantus

Swedbank akciju cena, kas gada laikā zaudējusi teju 60% vērtības, šobrīd kļuvusi pievilcīga spekulācijām, jo ir ļoti augsta volatilitāte (cenu svārstīgums), uzskata *Maximus Capital Markets* vecākais brokeris Aleksejs Bakhtinovs.

Tūrisms ▶ 6-7

Ceļotāji atsakās no luksusa

Šajā tūrisma sezonā ceļotāji lielākoties izvēlas braucienus 300 Ls robežās, konstatējuši Latvijas vadošie tūrisma operatori.

Tirdzniecība ▶ 8-9

Elkor: laiks jauniem veikaliem

Mazumtirgotājs *Elkor Trade* meklē darbiniekus, lai atvērtu jaunus veikalus. Uzņēmuma vadība uzskata, ka šis laiks ir ļoti piemērots tirgus daļas palielināšanai.

2 Viedokļi

Uzvarētāja
Eva Sietiņsone

Evas Sietiņsones-Zatleres vadītās AS *Cēsu alus* zīmols *Fizz* šī gada pirmajā pusgadā izvirzījies līderos, aizņemot 44% Latvijas sidra tirgus, ziņo LETA. *Fizz* veiksmes stāsts aizsākās, piedāvājot patērētājam sidru atšķirīgā un stilīgā skārdeņu iepakojumā laikā, kad Latvijā skārdeņu tirgus bija tikai attīstības pirmsākumos. Sidrs *Fizz* skārdenēs tiek ražots un pildīts Latvijā un veido 70% no sidra tirgus skārdeņu iepakojumā.

Zaudētājs
Oļegs Stepanovs

LR Augstākās tiesas Civillietu tiesu palāta ir pieņēmusi lēmumu aizliegt AS *Topmar Holdings* izmantot balsstiesības SIA *LSF Holdings* ārkārtas un kārtējās dalībnieku sapulcēs. Lēmums nav pārsūdzams, un tas stājās likumīgā spēkā tā pieņemšanas brīdī. Latvijā labi zināmajam uzņēmējam Oļegam Stepanovam piederošajai *Topmar Holdings* pieder 50% LSF Holdinga, bet otri 50%. — Ventspils mēra Aivara Lemberga bērniem Līgai un Anrijam.

Diskusija

www.db.lv lasītāji pauž savas domas par Db viedokli, ka Latvijai nevajag būt kā sunīšiem uz pakaļkājām SVF priekšā.

▸ **Atbilde ir** pavisam vienkārša — vajag, jo, ja Latvija nesaņems aizdevumu no SVF, tas nozīmēs, ka valstij uzticēties nevar pilnībā ar visām attiecīgajām sekām, kas būs gan kapitāla bēgšana, gan vēl lielāki apgrūtinājumi Latvijas uzņēmējiem darbībā starptautiskajos tirgos. EK kredīta izsniegšana Latvijai (vienlaikus ar SVF neizsniegšanu) ārējiem partneriem vienkārši liktu saprast, ka EK uzskata, ka kredīta nepiešķiršanas gadījumā tai būtu lielākas izmaksas nekā piešķiršanas un ka Latvijas ekonomikai uzticēties nevar, jo to nedara pat SVF.

▸ **Latvijas valdībai** būtu pat rokas SVF jālaiza. SVF prasa valdības reorganizāciju, lai samazinātu izdevumus. Tā vietā jau otro gadu valdība samazina pensijas un muļļājas. Ceru, ka naudu neaizdos līdz brīdim, kamēr nebūs likvidētas visas aģentūras un valsts SIA un ministriju skaits būs samazināts līdz 5.

db.lv top 3

1 **Swedbank zaudējumi lielāki, nekā plānots; jāatlaiž ap 3600 darbinieku.**

2 **Jānis Ošlejs: pēc vēl vienas krīzes Latvijas vairs nebūs.**

3 **Danske Market: Latvija SVF aizdevumu var nesaņemt.**

Db viedoklis

Nedrīkst būt nosacījumi, kas sadārdzinātu kredītus nākotnē

Ja bankām obligātā kārtā liks iesaldēt 20% no izsniegtā kredīta summas neveiksmīgajiem hipotekāro kredītu ņēmējiem, tās palielinās procentlikmes, sadārdzinot kredītus arī nākamajiem kredītņēmējiem, sasniedzot 20 vai 30% likmi.

Šādi Latvijā strādājošās komercbankas ir reaģējušas uz Finanšu ministrijas izstrādāto kredītņēmēju glābšanas plānu, kurš šonedēļ tiks apspriests valdībā. Un, domājams, šis nu ir apgalvojums, attiecībā uz kuru bankām var ticēt par visiem 100%.

Patiesībā te ir runga ar diviem galiem... Pirmkārt, bankas jau tagad nekautrējas palielināt procentlikmes par visu pēc kārtas. Piemēram, nav jau, protams, liegts mainīt kādu no kredītnosacījumiem, bet tajā brīdī ir jārēķinās ar ievērojamu likmes maiņu, ko bankas gan skaidro ar resursu sadārdzināšanos. Bet, otrkārt, iasaldējamos 20 % nedrīkstētu uzskatīt par obligātu bankām piemērojamu normu. Proti, ja attiecīgais kredītņēmējs atbilst visiem Finanšu ministrijas kritērijiem, tieši bankai būtu jāļauj izlemt, vai tā ir gatava konkrētajā situācijā atvadīties no 20 % kredīta pamatsummas apmaiņā pret valsts garantiju, ka tiks saņemta pārējā summa plus kredītprocenti, nevis, piemēram, nelikvīds dzīvoklis.

Redakcija

> **Ja banka pati izšķīrusies par palīdzību kredītņēmējam, tad arī jāparedz, ka kredītnosacījumi nedrīkst paslktināties.**

raksti@db.lv ☎67084442

Šeit spēles noteikumiem ir jābūt vienkāršiem — ja banka pati izšķīrusies par palīdzību kredītņēmējam, tad ir arī jāparedz, ka kredītnosacījumi nedrīkst paslktināties. Bet ja valsts sāks diktēt bankām, kuriem klientiem tām ir jāpiešķir šī «atlaide»... Vispirms jau tiks pieļauta dubulta sociālā netaisnība pret visiem pārējiem Latvijas iedzīvotājiem, īpaši maksātspējīgajiem kredītņēmējiem. Respektīvi, no viņu nodokļu naudas ne tikai tiks balstīti kredītlūzeri par desmitiem miljoniem latu, ar kuriem varētu balstīt, piemēram, brūkošo veselības aprūpes nozari, bet potenciālajiem kredītņēmējiem arī būs jāmaksā astronomiski kredītprocenti.

Protams, ņemot vērā radušos situāciju Latvijā saistībā ar daudzu personu nespēju ekonomiskās dižķibeles rezultātā maksāt daudzos kredītus, atbildība ir jāuzņemas trim pusēm. Iedzīvotājiem par to, ka nereti ņēma kredītus, pārāk sapņaini vērtējot savas pelnīšanas iespējas nākotnē, bankām, jo tās aizdeva naudu faktiski katram, kam nebija slinkums ņemt, kā arī valstij, kas pieļāva pirmo divu «spēlētāju» neapdomīgu patvaļu vairāku gadu garumā.

Tajā pašā laikā, lemjot par šo kredītņēmēju palīdzības programmu, valsts amatpersonām beidzot būtu rūpīgi jāizanalizē visi «par » un «pret». Pretējā gadījumā defekts var izrādīties lielāks par efektu. Piemēram, var jau bankām uzlikt par pienākumu atteikties no zināmas potenciālās peļņas daļas. Taču jāņem vērā, ka ne jau bankas būs galacietēja lomā. Nevēloties zaudēt nevienu santīmu, tās izdomās, kā gan minētos 20 %, gan vēl šo to pārnest uz patērētāju pleciem.
Un tas var dārgi maksāt ne tikai visiem pašreizējiem, bet arī nākotnes kredītņēmējiem, kas kādreiz vēlēsies uzlabot savus dzīves apstākļus.

dienas bizness

www.db.lv
www.rus.db.lv

Redakcija
tālr. 67084444, fakss 67084445
bizness@db.lv
Galvenā redaktore
Dace Andersone, bizness@db.lv
Numura redaktore
Inese Helmane

Kurzeme
Vēsma Lēvalde Liepājā,
Ludviķa iela 4 — 2.
db@e-liepaja.lv, tālr. 34 80272
Reklāma
reklama@ db.lv
tālr. 67084464, fakss 67084433,

Citēšanas gadījumā atsauce obligāta. Pārpublicēšana tikai ar rakstisku atļauju. Reģistrācijas apliecības nr. 1139. Iespiests Poligrāfijas grupa Mūkusala Mūkusalas 15a.
Metiens **11 000**.

☎ **80003232**
http:// abonesana.db.lv | abonesana@db.lv | fakss 7084489

Maksimālā auditorija kopā ar *Dienas biznesa* NUMURS **70 000**
Avots: TNS Latvia Nacionālais mediju pētījums/ prese/ Pavasaris 2009

Spilgts citāts

Vēl vienu nekustamā īpašuma «burbuli» un vēl vienu krīzi Latvija vairs nespētu pārdzīvot.

Jānis Ošlejs, ekonomists (LATVIJAS RADIO)

Nedēļas skaitļi

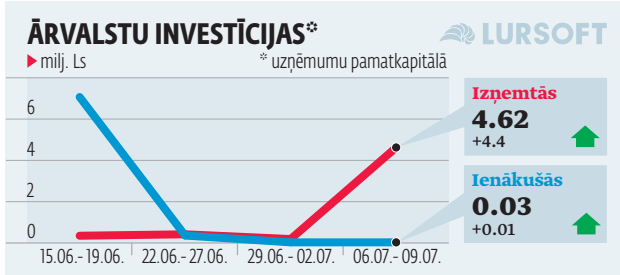

Uzņēmēja viedoklis

Attīstīta lauksaimniecība — tā ir iespēja Latvijai pārvarēt dižķibeli

Egils Sviķis,
SIA Baltic Agro biznesa attīstības direktors

Ņemot vērā, ka Latvijas lauksaimniecībā ir nodarbināti aptuveni 18% no ekonomiski aktīvajiem valsts iedzīvotājiem, ir absolūti skaidrs, ka tieši zemkopības nozarei ir jākļūst par vienu no šābrīža valsts ekonomikas sildīšanas prioritātēm.

Diemžēl biežās politisko uzstādījumu maiņas un nekonkrētā lauksaimniecības stratēģija būtiski bremzē nozares attīstību - lauksaimniekiem nemitīgi jāpielāgojas, pat jāmēģina uzminēt, ko audzēt nākošajā gadā, jo valdībai nav konsekventas nostādnes, kuru produktu grupu atbalstīt un kuru nē. Pašreiz bieži vien zemnieki uz nākošo gadu audzē to, ko šogad varēja pārdot par lielāku cenu, lai gan varbūt nākošgad būs pavisam savādāk. Taču konkrētas produkcijas ražošanai ir nepieciešama ilgtermiņa domāšana, ko Rietumeiropas valstīs palīdz veidot valdības, nevis pēkšņi rapša vietā sākt audzēt kukurūzu tikai tāpēc, ka šogad cena labāka.

> **Lauksaimniecība nedrīkst atrasties pabērna lomā, jo reāli tā ir tā pati ražošana.**

Lauksaimniecība nedrīkst atrasties pabērna lomā, jo reāli tā ir tā pati ražošana, kuras Latvijas ekonomikai tik ļoti pietrūkst. Valsts atbalstam ir jāsakņojas jau pašos pamatos - gan izstrādājot atbalstāmās lauksaimnieciskās produkcijas programmu, gan stimulējot jauniešus iegūt attiecīgo izglītību Latvijas Lauksaimniecības universitātē. Tautsaimniecība no tā tikai iegūs, jo zemkopība ir viens no vispiemērotākajiem nodarbošanās veidiem Latvijā, - mums ir pietiekoši daudz lauksaimniecībā izmantojamās platības visā valsts teritorijā, turklāt privātās saimniecības atrodas gandrīz visos reģionos.

Nedrīkst vadīties no uzskata, ka Latvijā jāsamazina zemkopībā strādājošo skaits tikai tāpēc, ka ES lauksaimniecībā vidēji ir nodarbināti tikai 5 līdz 6%. Jāņem vērā, ka lielās ES valstis šādu politiku var atļauties, jo tām paralēli lauksaimniecībai vēl ir attīstīta rūpnieciskā ražošana, derīgo izrakteņu ieguve un citas peļņu nesošas nozares.

No ES dalībvalstīm var daudz ko mācīties un izmantot viņu plašo pieredzi, taču nevajadzētu visas lietas pārkopēt viens pret vienu. Īpaši tas attiecas uz dažādu lauksaimniecības regulu un direktīvu ieviešanu, no kurām daudzas ir tikai rekomendējošas, bet valsts tās ir pieņēmusi kā dogmas.

Visu viedokli Db abonenti var lasīt www.db.lv

db.lv Aptauja

Vai, jūsuprāt, Latvijai vajadzētu atteikties no turpmākā Starptautiskā valūtas fonda aizdevuma?

jā: 70%
nē: 20%

AVOTS: WWW.DB.LV

Komentāri no db.lv

Ja viss nonāk valdības «bermudu trisstūrī», tad nevajag. Bet tautsaimniecības attīstīšanai nauda ir vajadzīga.

Tā jau nu tā nauda tiks līdz tautsaimniecības attīstīšanai...

Tāpat tas aizdevums ieplūdīs konkrētās bezizmēra kabatās, tā ka nemaz labāk nevajag. Mēs, nabagie, tādi pat vien paliksim!

Atteikties tad atteikties - vai mēs to maz varam? Manuprāt, tā vispār bija kļūda vērsties arī pie SVF pēc aizdevuma, ņemot vērā to, ko šī institūcija ir nodarījusi vairākām citām valstīm. Un pārāk augstu tas SVF «mētā» pret savu salīdzinoši mazo aizdevuma daļu.

Pirms jebkura kredīta ņemšanas, vispirms ir baigi akurāti jāizvērtē, vai kredītņēmējs to vispār var atļauties. Nu nevajag grābt lielu «piķi» tikai tāpēc, ka kāds to ir gatavs aizdot — ilgtermiņā tas var visai ļauni atspēlēties.

Db ekspresintervija

Nekā labāka nebija

Db iztaujāja jaunievēlēto Jūrmalas mēra vietnieku ekonomikas un attīstības jautājumos Romualdu Ražuku (PS).

Romualds Ražuks
Jūrmalas domes priekšsēdētāja vietnieks

Kādi būs jūsu darbības galvenie mērķi un uzdevumi?

Galvenais uzsvars tiks likts uz Jūrmalas kā kūrortpilsētas atjaunošanu. Šis mērķis arī iekļauts visu koalīcijā esošo politisko spēku programmā. Ņemot vērā to, ka Jūrmalā ir gan dabas bagātības, gan kultūrvēsturiskais mantojums, ir visas iespējas atgriezt pilsētai kūrortpilsētas slavu un pievilināt atpūtniekus un ārvalstu veselības tūristus, kas varētu izmantot mūsu ārstnieciskās dūņas, minerālūdeņus, jūru, upes, priežu mežus. Ir jārunā par šīs nozares atjaunošanu un jāsāk ar Ķemeru problēmas risināšanu.

Jūrmalas attīstība nav iespējama bez valsts atbalsta, jo faktiski ir nepieciešams likums par Jūrmalas kā kūrortpilsētas statusu. Tajā varētu būt iekļauti pasākumi uzņēmēju, kas darbojas Jūrmalā, atbalstam, teiksim, ar nodokļu politiku.

Kāpēc balsojāt par Raimondu Munkevicu Jūrmalas mēra amatā?

Tas bija vienīgais reālais piedāvājums stabilas administrācijas un koalīcijas izveidošanai Jūrmalā. Mēneša laikā nekas cits labāks vai loģiskāks nebija atrasts, atbalsts citiem kandidātiem bija ļoti neliels vai nebija vispār.

Vai tiesa, ka jūsu balsojums bija pretējs jūsu pārstāvētās partijas vēlmēm?

Nekādus norādījumus attiecībā par situāciju Jūrmalā neesmu saņēmis. Esam ar Kristovska kungu apsprieduši šos rezultātus, un es nedomāju, ka tas ir pretēji mūsu partijas nostājai.

Paula Prauliņa
paula.praulina@db.lv ☎ 67084417

Aktuāls skaitlis

680

miljoni latu

Tik vērtas narkotiskās vielas Organizētās noziedzības apkarošanas pārvaldei izdevies konfiscēt noziedzīgam grupējumam, kuru kontrolējuši Latvijas iedzīvotāji. AVOTS: LETA

Aktuāls skaitlis

466.5

miljoni latu

Tik liels pieejamo naudas resursu atlikums Valsts kasē bijis uz 16. jūliju. Saskaņā ar Valsts kases operatīvo informāciju valsts parāds uz 2009.gada 10.jūliju bija 3,1 miljards latu jeb 24% no IKP - tas joprojām paliek viens no zemākajiem parāda līmeņiem Eiropas Savienībā gan absolūtajā izteiksmē, gan procentuāli pret IKP. AVOTS: FM

Ekonomika atveseļosies par

Intervija

Gan pasauli, gan Latviju no krīzes izvedīs jaunas industrijas attīstība

ASV bāzētā Starptautiskā menedžmenta institūta (*International Institute of Management*) prezidents Meds Jonss (*Med Yones*) bija viens no retajiem ekonomistiem, kuri 2007. gada janvārī brīdināja par ekonomikas krīzi.

Tagad viņš apgalvo, ka ekonomika atkopsies par spīti valdības politikai, nevis pateicoties tai. Latvijā tas notikšot ne ātrāk kā 2010. gada otrajā pusē. Ja vien mēs neizvēlēsimies Japānas scenāriju un stagflāciju.

Kādas ir jūsu pašreizējās prognozes par ekonomikas attīstību?

Attīstīto valstu ekonomika parasti iet vienu vai divus ceturkšņus nopakaļ ASV. Amerikā mēs prognozējam, ka 2009. gads ir zemākais punkts ekonomikā un 2010. gadā sāksies lēna atgūšanās, par aptuveni 1 %. Izejot no tā, es prognozētu, ka Latvijā zemākais punkts ekonomikā tiks sasniegts 2010. gada 1.-2. ceturksnī.

Jāsaprot arī tas, ka paiet divi vai trīs ceturkšņi pēc uzlabojumiem makroekonomiskajos rādītājos, lai tas pozitīvi atspoguļotos nodarbinātībā. Tāpēc kādu laiku būs redzams IKP pieaugums un bezdarba pieaugums vienlaikus. Patiesa atveseļošanās — pieprasījums pēc darbiniekiem, patēriņa pieaugums — Latvijā būs vērojama 2010. gada beigās. Tomēr, ja valdība piekops nepareizu politiku, jūs varat piedzīvot ilgstošu stagflācijas periodu, kas var turpināties pat desmitgadi. Tas nozīmē augstu inflāciju bez ekonomiskās izaugsmes, stagnācijas un inflācijas kombināciju. To savulaik pieļāva Japāna, kuras valdība turējās pretī ekonomikas korekcijas ciklam, neļaujot lielajiem uzņēmumiem bankrotēt un nesamazinot valdības izdevumus. Rezultātā viņi ieguva to, ko tagad dēvē par «zaudēto desmitgadi». Japānai šobrīd iet vēl sliktāk nekā ASV. Ja ASV kopējais parāds pašlaik ir aptuveni 87 % no IKP, tad Japānas parāds ir 200 %.

Kas būtu jādara?

Pārtika
Apkaros nelegāļus

Nedēļas laikā izveidos koordinācijas grupu, kas plānos un organizēs attiecīgo struktūru rīcību nelegālās pārtikas tirdzniecības apkarošanā. Paredzēts, ka PVD kopā ar Ekonomikas policiju, Valsts policiju, Finanšu policiju u.c. kontroles institūcijām veiks reidus gan tirdzniecības, gan loģistikas vietās, sekos līdzi ne tikai vietējo ražojumu atbilstībai patērētāju drošībai, bet arī vai importa produkcija ir ievesta legāli. **S. Dieziņa** ▸ db.lv

Valsts pārvalde
Likvidēs Zivju resursu aģentūru

Šoruden tiks likvidēta Zemkopības ministrijas(ZM) pakļautībā esošā Zivju resursu aģentūra, kā arī tiek domāts par citu aģentūru tālākām darbības iespējām. Septembrī, oktobrī ZM jāsamazina 30 % un 50 % no aģentūrām, kas nozīmē, ka «jānoīsina» trīs ZM aģentūras. Finansējuma daļā kopējais samazinājums ir 30%, no tiem 41 miljons, kas paredzēts atalgojumam, tiek samazināts uz 29 milj. Ls. **S. Dieziņa** ▸ db.lv

Cīņa ar krīzi
Rumānija saņem vēl 423 miljonus

Rumānija, kurai apstiprināts 20 mljrd. eiro liels aizdevums no Starptautiskā Valūtas fonda (SVF) un Eiropas Savienības (ES), cīņai ar ekonomisko krīzi saņēmusi arī 423 milj. ASV dolāru no Pasaules Bankas, ziņo *Bloomberg*. Aizdevuma termiņš - 14 gadi. Nauda paredzēta, lai palīdzētu valdībai efektīvāk izmantot līdzekļus un atbalstītu Rumānijas iedzīvotāju nabadzīgāko slāni. **R. Bīders** ▸ db.lv

Tirdzniecība
Gatavi piena karam

Baltkrievija nepilda jūnijā panāktās vienošanās ar Krieviju nosacījumus par piena produktu importu, tā, iespējams, radot priekšnoteikumus vēl vienam «piena karu» cēlienam. Par to ziņo *Interfakss*. Saasinoties situācijai, aktivizējušies Krievijas piena ražotāji, apgalvojot, ka ir gatavi ar savu produkciju noklāt arī Baltkrievijas importa daļu. *Db.lv* jau rakstīja, ka 2008. gada nogalē Krievija ieviesa jaunus noteikumus piena produktiem, pēc kuriem liela daļa importētās Baltkrievijas produkcijas vairs neatbilda šīm prasībām. **L. Melbārzde** ▸ db.lv

Tehnoloģijas
Facebook lieto jau 250 miljoni

Pasaulē plaši zināmo sociālo portālu *Facebook* jau lieto 250 miljoni cilvēku. Tā paziņojis *Facebook* dibinātājs Mark Cukerbergs (*Mark Zuckerberg*), ziņo AFP. *Facebook*, kas dibināts 2004. gadā, ir kļuvis par pasaulē populārāko sociālo portālu. **R. Bīders** ▸ db.lv

Projekts
Lido aptur darbus Kazahstānā

Krīze skārusi arī Kazahstānu un *Lido* projekta īstenošana uz laiku apstādināta.
To *Dienas biznesam* pastāstīja sabiedriskās ēdināšanas uzņēmuma SIA *Lido* īpašnieks Gunārs Ķirsons.
Jau vairākkārt ziņots, ka Kazahstānas galvaspilsētā Astanā bija plānots izveidot milzīgu *Lido-Erteh* kompleksu pēc kazahu pasūtījuma. Projekta izmaksas Kazahstānā lēstas ap 250 miljoniem eiro. **K. Iljinska** ▸ db.lv

spīti valdības politikai

FOTO: EDMUNDS BRENCIS, DB

Ir jānotiek ekonomikas korekcijai. Šī jaunā tirgus līdzsvara meklēšanas laika pazīmes ir nekustamā īpašuma cenu kritums, pat deflācija. Valdībai šajā situācijā ir trīs iespējas.

Pirmā ir valūtas devalvācija, no kā ciestu investori un kreditori. Tas radītu spriedzi, kā arī iedragātu potenciālo nākotnes investoru uzticību vietējai ekonomikai. Tāpat devalvācija izraisītu jaunu inflācijas vilni. Būtībā devalvāciju var saukt par valdības uzliktu inflācijas «nodokli».

Otra iespēja ir nodokļu palielināšana, kas ir sliktas ziņas biznesam. Tāds solis nekādi neiedrošina uzņēmējdarbības attīstību, uz kā patiesībā balstās ekonomika.

Trešā un vislabākā iespēja, ko diemžēl veiksmīgi var realizēt tikai ļoti nedaudzas valstis, un arī ASV tas šobrīd neizdodas, ir inovāciju attīstīšana.

Tas ir vienīgais veids, kā ekonomika var augt bez pārmērīgas kreditēšanas. Palūkojoties vēsturē, pēc otrā pasaules kara vienīgā industrija, kas virzīja ekonomikas atdzimšanu ASV, bija autoindustrija. Pēc 70. gadu finanšu krīzes tie bija IT uzņēmumi. Arī tagad ir vajadzīga jauna industrija, gan ASV, gan Latvijā. Tas ir vienīgais «veselīgais» ekonomikas atkopšanās ceļš.

Kas varētu būt šī jaunā industrija?

Jaunie investīciju mērķi ir alternatīvā enerģija, nanotehnoloģijas, cilmes šūnu izpēte, biotehnoloģijas. Tās ir jomas, kas spēs ģenerēt pietiekami augstus ieņēmumus, lai nomaksātu nodokļus, apmaksātu parādus un dotu darbu cilvēkiem.

Nesen uzstājos privāto investoru konferencē Ženēvā un tur runāju par to, ka pašlaik labākās valstis investīcijām ir Ķīna, kuras parāds ir 20 % no iekšzemes kopprodukta, Austrālija (parāds 11 % no iekšzemes kopprodukta) un Krievija (7 %). Investorus vairāk interesē materiālie aktīvi, preces, kas apmierina pamatvajadzības, pamatizejvielas, kā nafta, tērauds, dzelzs. Nemateriālie aktīvi šobrīd nav pieprasīti. Manā skatījumā Krievijas tirgum ir laba nākotne. Vienīgā problēma tur ir korporatīvā pārvaldība, ārvalstu investoru uzticības pakāpe tam, ka biznesu neietekmēs korupcija.

Vizītkarte

Meds Jonss (Med Yones)

- **Pašlaik:** Starptautiskā Menedžmenta institūta prezidents (Lasvegasa, ASV)
- **Izglītība:** Nacionālā Tehnoloģiju institūta (Indija) bakalaura grāds elektroinženierijā, Edinburgas Biznesa skolas MBA, MIT vadītāju izglītības programma
- **Klienti:** Eiropas Komisija, ASV valdība, *American Express, AT&T Wireless, Cisco, Merril Lynch, Vodafone*

Kādas ir Latvijas biznesa izredzes?

Latvijas ekonomikai svarīgi ir atrast industriju, kurā varētu izpausties jūsu stiprās puses.

Finanšu pakalpojumus es neuzskatu par reālu industriju, tā ir tikai līdzekļu pārvietošana šurp turp.

Jums vajadzīgs kaut kas reāls. Tas varētu būt tūrisms, ko varētu reklamēt daudz vairāk. Kā es pārliecinājos, Latvija ir brīnišķīga zeme, bet cilvēki Amerikā par to tikpat kā neko nezina. Iespējams, jūs varētu attīstīt lauksaimniecību, jo redzams, ka Latvijā ir daudz auglīgas zemes. Pieļauju, ka jūs varētu izmantot arī savas kompetences zinātnē un veselības aprūpē.

Tā kā Latvija ir Eiropas Savienības sastāvdaļa, bet atalgojuma līmenis ir vairākas reizes zemāks nekā Rietumeiropā, viena no iespējām varētu būt ārpakalpojumu piedāvāšana. Algas Latvijā nav daudz augstākas par indiešu algām. Nedomāju, ka izglītības, angļu valodas zināšanu vai darbaspēju ziņā jūs atpaliekat no Indijas vai Krievijas. Latvija varētu kļūt par ārpakalpojumu centru Rietumeiropai.

Tas ir tikai tāds «ātrais» skats no malas, jo es neesmu Latvijas ekonomikas eksperts. Galvenais — ir jāatrod šī nozare un tā jāattīsta, lai radītu ieņēmumus un nodarbinātību. Vienkārša nodokļu celšana nepalīdzēs atveseļot ekonomiku.

Tas palīdz tikpat daudz, cik kaitē, jo kādam par to ir jāmaksā. Nepiekrītu arī tam, ka līdzekļi jānovirza infrastruktūrai vai ēkām, jo tas radīs tikai nedaudzas īstermiņa darba vietas. Tas neko daudz nepalīdzēs. Izeja ir tikai jaunā industrijā, kas atkal iekustinās ekonomikas dzinēju.

Kā izkļūt no īstermiņa domāšanas apburtā loka?

Tam ir nepieciešama līdervadība. Tieši tās trūkums ASV izraisīja šo krīzi. Vidējais Amerikas kompānijas vadītāja darba stāžs vienā amatā ir četri gadi. Viņi to uztver kā laika posmu, kurā viņiem ir jānopelna sev nauda, un viņi dara visu, lai saņemtu savu bonusu. Savukārt burbuļa sprāgšana ekonomikā parasti notiek piecu gadu laikā. Uzskatu, ka krīzi ietekmēja regulēšanas trūkums, nosakot vadītāju atalgojumu. Tā ir bijusi īstermiņa domāšana. Lai to mainītu, ir jāmaina kultūra. Ir vajadzīgas tādas izglītības programmas, kas mācītu cilvēkiem domāt kā investoriem, nevis kā patērētājiem, kuri pērk lietas, ko nevar atļauties.

Ir jāatgriežas pie pamatiem. Ekonomika nevar augt bez smaga darba. Izaugsmi nevar panākt, apmuļķojot citus cilvēkus.

Diemžēl ASV valdības politika, nolemjot glābt finanšu institūcijas, drukājot naudu, plānojot celt nodokļus, vājinot sociālās drošības tīklu, visu padara tikai ļaunāku. Tas neatrisina, bet tikai attālina problēmu, un tā tiek attālināta arī atveseļošanās.

Ekonomika ASV noteikti atveseļosies, bet ne jau valdības politikas dēļ, jo viņi patiešām nezina, ko dara. Ja viņi to zinātu, viņi būtu novērsuši krīzi. Man nav ticības politiķiem. Ekonomika atveseļosies par spīti valdības politikai un pateicoties uzņēmējiem.

Jana Gavare
jana@db.lv 67084450

Pa vecam vairs neder

Latviju no krīzes izvilks jau eksistējošās nozares, bet jāmeklē arī jaunas iespējas

Ir skaidrs, ka Latvijā iepriekšējais neilgtspējīgais attīstības posms bija saistīts ar nekustamo īpašumu un tirdzniecības nozaru un ar tām saistīto - loģistikas, celtniecības, arhitektūras un citu izaugsmi, taču tas nevar būt par pamatu šā brīža situācijas risināšanai un ir jāmeklē jaunas nozares, uzskata IBS *Prudentia* investīciju baņķieris Ģirts Rungainis. «Šobrīd visās nozarēs notiek rosība, tostarp arī lauksaimniecībā ir ko darīt, taču šajā sektorā nepieciešamas strukturālas izmaiņas. Lauksaimniecība ir nozare ar potenciālu, bet tā neizvedīs valsti no krīzes, jo nozarei vajadzīga lielāka pievienotā vērtība. Jāatceras, ka Latvija nekad nebūs agrāra lielvalsts,» uzsver Rungainis.

Viņaprāt, šobrīd īstermiņā valsti no krīzes glābs tās lietas, kas jau vēsturiski šeit bijušas - pirmkārt, tranzīts, kur nav ievērojama krituma un pat vērojams pieaugums, un otrkārt - rūpniecība - metālapstrāde un citas nozares, kur apgūti ES līdzekļi, uzlabotas tehnoloģijas un radīti konkurētspējīgi produkti. Tomēr ilgtermiņā nepieciešama lielāka pievienotā vērtība un jaunajām nozarēm vajadzīgi faktori, kas veicina to attīstību. Latvijai vajadzīgas jaunās nozares, bet tām jābūt pietuvinātām jau eksistējošām, kas šeit ir stipras 40 un 60 gadu garumā, pārliecināts investīciju baņķieris, piebilstot, ka valsti no krīzes izvilks jau esošā rūpniecība - metālapstrāde, kokapstrāde, tekstils, mašīnbūve un tranzīts, kā arī jāmeklē jaunas iespējas un nišas, jo «Latvija nekad nebūs lielražotāja». Tikpat svarīgs un nozīmīgs ir valsts atbalsts izglītībā un zinātnē, kas līdz šim bijis nepietiekami un nepareizi ieguldīts.

Jāatgādina, ka valdība septembra sākumā varētu lemt par prioritāro nozaru noteikšanu. Ekonomikas ministrs Artis Kampars uzskata, ka prioritāro tautsaimniecības segmentu noteikšana ļaus īstenot mērķtiecīgu un selektīvu valsts atbalsta politiku. Kā *Db* jau vēstīja, valsts atbalsts varētu tikt vērsts vairākos virzienos, tas ir, ietvert nodokļu stimulus, valsts atbalsta programmas un sadarbību ar izglītības un zinātnes nozari, vienlaikus Ekonomikas ministrija ierosina stimulēt arī mazo uzņēmējdarbību. Šomēnes ekonomikas atveseļošanas pasākumi tiks apspriesti ar uzņēmēju organizācijām, *Ekonomistu apvienību 2010* un citām institūcijām, savukārt augusta sākumā paredzēta plaša konference par priekšlikumu apspriešanu. Diskusijas par prioritāro nozaru noteikšanu ilgst jau teju 10 gadus.

Sandra Dieziņa

Informācijai

Iespējamās prioritātes:

- Pārtikas rūpniecība.
- Kokapstrāde.
- Ķīmiskā rūpniecība un tās saskarnozares.
- Elektrisko un optisko iekārtu ražošana.
- Metāli un metālizstrādājumu ražošana.
- Transports un sakari.
- Augsto tehnoloģiju nozares ar augstu pievienoto vērtību.

AVOTS: EKONOMIKAS MINISTRIJA

Runas par SVF aizdevumu Latvijai - finiša taisnē

Šonedēļ valdība un SVF, iespējams, vienosies par nākamo aizdevuma daļas pārskaitījumu

Starptautiskā Valūtas fonda (SVF) un Eiropas Komisijas misija savu darbu Latvijā varētu beigt trešdien.

Premjers Valdis Dombrovskis (*Jaunais laiks*) publiski atzinis, ka sarunas ar aizdevējiem norit ļoti smagi un valdība pūloties Starptautiskā Valūtas fonda pārstāvjus pārliecināt, ka pievienotās vērtības nodokļa likmes atkārtota celšana līdz 24 % pašlaik nav pieļaujama.

Turpretī SVF Ārējo attiecību nodaļas vadītāja Kerolaina Etkinsone preses konferencē Vašingtonā uzsvērusi, ka fonda sarunas ar Latvijas valdības pārstāvjiem norit produktīvi, vienojoties par sociālo izmaksu turpmāku nesamazināšanu, ziņo *Bloomberg*.

Viņa apgalvo, ka, strādājot plecu pie pleca ar Eiropas Komisiju, praktiski panākta vienošanās, ka jaunajās prasībās Latvijai netiks vairāk samazināts sociālais budžets.

Eiropas Komisija, kas ir lielākais Latvijas starptautiskais aizdevējs, apsolījusi nākamo 1.2 miljardu eiro lielo maksājumu Latvijai pārskaitīt līdz jūlija beigām, bet par SVF 200 miljonu eiro aizdevumu vēl tiek diskutēts. Saskaņā ar starptautiskā aizdevuma saņemšanas grafiku, kas tika publiskots pērnā gada nogalē, šogad Latvijai no SVF vēl būtu jāsaņem 610 miljoni eiro. 590 miljonus eiro SVF Latvijai pārskaitīja jau pērnā gada beigās.

SVF gaida Latvijas valdības nākamā gada budžeta projektu, kurā iekļaujams vēl viens 500 milj. Ls budžeta izdevumu samazinājums.

SVF arī uzsvēris, ka nav nekāda pēdējā termiņa, līdz kuram fondam jāizlemj par nākamā maksājuma piešķiršanu Latvijai, taču ārvalstu analītiķi pauduši, ka fonda vilcināšanās ar aizdevuma piešķiršanu palielina risku, ka SVF nākamos aizdevuma maksājumus Latvija tā arī nesaņems.

Ārvalstu plašsaziņas līdzekļos izskanējuši pieņēmumi, ka Latvijas dēļ sākusies šķelšanās Starptautiskā valūtas fonda un Eiropas Komisijas starpā, jo SVF uzstājot uz Latvijas nacionālās valūtas - lata - devalvāciju, pret ko iebilst Eiropas Komisija.

Madara Fridrihsone kopā ar Līvu Melbārzdi

Ceļotāji šovasar atsakās no

Šajā tūrisma sezonā ceļotāji lielākoties izvēlas braucienus 300

To konstatējuši Latvijas lielākie tūrisma operatori. Viņi lēš, ka uzņēmumu apgrozījums 2009. gada 1. pusgadā krities par 30 - 35 %, salīdzinot ar 2008. gada 1. pusgadu. Nozarē kopumā šogad kritums, iespējams, sasniegs pat 40 - 45 %.

Viens no popularitāti ieguvušajiem tūrisma galamērķiem ir Bulgārijas kūrorti, kurus izvēlas gados jauni cilvēki. FOTO: AFP LETA

Mazāk zvaigžņu

Ja pirms pāris gadiem vairāk nekā 30 % ceļotāju izvēlējās dzīvot pieczvaigžņu viesnīcās, šobrīd pieprasījums pēc tām sarucis līdz Eiropā vidējam līmenim - 5 - 10 %, norādīja SIA *Novatours* direktors Leonīds Močeņovs.

«Tas piederēja pie standarta - divstāvu dzīvoklis, auto *BMW X5* un, ja ceļo, tad apmetas visdārgākajās pieczvaigžņu viesnīcās, kam noteikti ir 15 bāri un 10 baseini. Tagad cilvēki sāk domāt, vai ir vērts pārmaksāt,» tā viņš. Līdzīgi novērojumi ir arī kompānijas *Tez Tour* direktoram Baltijas valstīs Konstantīnam Paļgovam: «Klientu agrākais patoss attiecībā uz pieczvaigžņu viesnīcām ir piezemēts. Vairs nepieprasa ultra ekskluzīvos numurus.»

Dižķibeles laika sekas

Krīze ietekmējusi arī piedāvājumu, daļa firmu konkurenci nav izturējušas, taču tas noticis, neciešot klientiem un nav dzirdēti gadījumi, kad cilvēki samaksā par ceļojumu, ierodas lidostā, bet lidmašīnas nav. «Gada sākumā tirgus kritums bija 40 %, bet tad bremzējās. Septembrī ceram sasniegt 2008. gada līmeni,» izteicās K. Paļgovs.

Jau vēstīts, ka *Tez Tour* 2008. gadā apkalpoja 50 tūkstošus tūristu, uzstādot rekordu Latvijas tūrisma vēsturē. Uzņēmums sasniedza 23.44 milj. latu apgrozījumu, kāpinot to par vairāk nekā 7.6 milj. Ls, salīdzinot ar 2007. gadu. Savukārt *Novatours* apgrozījums pērn sasniedzis 17.53 miljonus latu, liecina SIA *Lursoft* informācija. 2008.gadā kompānijas apgrozījums bija 14.9 miljoni latu, bet zaudējumi - 396.97 tūkst. latu, salīdzinot ar 240.43 tūkst Ls peļņu 2007. gadā.

Novatours klientu vidū populārākie ceļojumu virzieni joprojām ir Turcijas kūrorti, Krētas sala Grieķijā, bet arvien populārāki ir ceļojumi uz Bulgārijas un Horvātijas kūrortiem. Īpaši tos iecienījuši gados jauni cilvēki. Tāpat tūristi vēlas, lai cenā

dienas bizness konferences

SORAINEN

konference

«Uzņēmumu veiksmīga apvienošana un iegāde (M&A): viss par grūtībās nonākušu uzņēmumu pirkšanu un uzņēmumu apvienošanu»

27. augustā

Reval Hotel Latvija

- M&A perspektīvas Latvijā 2009.—2010. gadā
- Kā atrast iegādei piemērotu uzņēmumu, kā to novērtēt, kā strukturēt darījumu?
- Kas no juridiskā viedokļa jāņem vērā, iegādājoties grūtībās nonākušu uzņēmumu?
- Investoru pieredzes stāsti un ieteikumi, iegādājoties grūtībās nonākušu uzņēmumu
- Uzņēmumu apvienošanas finanšu, grāmatvedības, nodokļu un juridiskie aspekti, pārrobežu apvienošanas plusi un mīnusi
- Uzņēmēja pieredze, veicot uzņēmumu apvienošanu Latvijas mērogā un uzņēmumu pārrobežu apvienošanu

Plašāka informācija: www.db.lv/konferences/ tālr. 67084478

luksusa

latu robežās

būtu iekļauts maksimāli daudz un nekas nebūtu jāpērk papildus.

Prasa sauli

«Prasības ir kļuvušas vienkāršākas – prasa sauli, siltu jūru un normālu cenu par to,» rezumēja L. Močeņovs. Populāri joprojām ir pēdējā brīža piedāvājumi par zemākām cenām. Ziemas sezonā, kuras piedāvājumu katalogu *Novatours* sola 1. augustā, galvenie virzieni būs Ēģipte un Kanāriju salas, kā arī slēpošanas kūrorti Francijā, Austrijā un Itālijā.

Savukārt *Tez Tour* uz Tenerifi daudzus tūristus ved jau šobrīd un dara to krietni lētāk nekā 2008. gada ziemā. «Degvielas cena ir pietiekami zema, lai izdevīgi būtu arī 4 un 6 stundu lidojumi. Ja Grieķijas, Spānijas, Turcijas viesnīcas var iztikt bez Latvijas tūristiem un noraida priekšlikumus samazināt cenas, tad Tenerifē pieczvaigžņu numurā var apmesties pat par 45 – 50 eiro diennaktī, kamēr Turcijā un Grieķijā cenas sākas no 110 eiro,» norādīja K.Paļgovs. *Tez Tour* katru sezonu piedāvā vismaz vienu jaunu maršrutu, tādējādi nodrošinot attīstību, jo tie, kas to nedara, tirgū neizdzīvo.

Atis Rozentāls

atis.rozentals@db.lv, 67504128

Viedoklis
Pratuši plānot

▸ **Irēna Riekstiņa, SIA Kaleva Travel izpilddirektore:**

Mūsu sadarbība ar *Tez Tour* un *Novatours* ir laba, produkts ir kvalitatīvs un pareizajā apjomā. Tas nozīmē, ka operatori ir profesionāli plānojuši to cilvēku apjomu, kas šogad ir gatavi ceļot. Maršrutu piedāvājums ir pietiekami liels, ir pat jauni maršruti, tātad operatori nebaidās riskēt, un risks arī attaisnojas. Protams, nozarē ir kritums, cilvēki ceļo īsāku laiku, izvēlas ekonomiskākus braucienus, taču joprojām cilvēku interese par jaunām vietām ir neizsīkstoša, un, kaut arī samazinājums ir ievērojams, joprojām ir pieprasījums arī pēc maršrutiem, kas nav lielam tūristu daudzumam.

Tiesas
Aizliedz izmantot balsstiesības

LR Augstākās tiesas Civillietu tiesu palāta ir pieņēmusi lēmumu aizliegt AS *Topmar Holdings* izmantot balsstiesības SIA *LSF Holdings* ārkārtas un kārtējās dalībnieku sapulcēs. SIA *LSF Holdings* informē, ka 2009. gada 7. jūlijā LR Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas tiesnesis aizliedzis AS *Topmar Holdings* veikt jebkādas darbības un izmantot jebkādas no normatīvajiem aktiem izrietošās sabiedrības dalībnieka tiesības jautājumos par SIA *LSF Holdings* darbības izbeigšanu (likvidāciju) un izmaiņu izdarīšanu SIA *LSF Holdings* izpildinstitūciju sastāvā. Lēmums nav pārsūdzams, un tas stājās likumīgā spēkā tā pieņemšanas brīdī. **O. Prikulis** ▸db.lv

Rīgas dome
Likvidēs 37 štata vietas

Rīgas domes centrālajā administrācijā samazinās strādājošos, likvidējot 37 štata vietas, kas ir 22% no kopējā administratīvā aparāta. Šādu rīkojumu izdevis domes izpilddirektors Juris Radzevičs. «Nākamais solis būs izpilddirekciju apvienošana, turpināsies katra darbinieka funkciju un lietderības izvērtēšana,» sacīja J.Radzevičs. Jau ziņots, ka Rīgas domes centrālās administrācijas arodkomiteja piekrita izpilddirektora ierosinājumam atlaist tos, kuriem pašvaldības reorganizācijas laikā zuduši tiešie darba pienākumi. Darbinieku skaita samazināšana vispirms skar bijušajiem domes priekšsēdētāja vietniekiem pakļautos darbiniekus. **A. Rozentāls** ▸db.lv

Auto
Renault pārdod par 16.5% mazāk

Auto ražotājs *Renault* šī gada 6 mēnešos pārdevis 1.11 milj. automašīnu, kas ir par 16.5% jeb 220 tūkst. auto mazāk nekā pērn attiecīgajā laika periodā, ziņo *BBC*. *Renault* pārdošanas apjomi ir auguši Vācijā un Lielbritānijā, kur valdības ir izstrādājušas plānu, kā atbalstīt auto tirgu. *Renault* tirgus daļa globālā mērogā nav mainījusies un ir 3.7%. **R. Bīders** ▸db.lv

Pārskati
Bārbiju ražotājs pārsteidz ar peļņu

Mattel Inc paziņojusi par lielāku ceturkšņa peļņu, nekā gaidīts. Zīmolu *Hot Wheels* un *Barbie* tīrā peļņa 2. ceturksnī pieaugusi līdz 21.5 milj. ASV dolāru. Kompānijas tīrā peļņa pirms gada bija 11.8 milj. dolāru. Pārdošanas apjomi sarukuši par 19% – līdz 898.2 milj. dolāru. **L. Petrāne** ▸db.lv

Slēdz ražotni Latvijā

British American Tobacco slēgs sev piederošo ražotni Rīgā

Par šādu *British American Tobacco Latvia* lēmumu *Db* informēja kompānijas korporatīvo attiecību menedžere Marita Jansone, norādot, ka uzņēmums sācis informēšanas un konsultēšanās procesu ar darbinieku pārstāvjiem par plānoto uzņēmuma restrukturizāciju un darbinieku skaita samazināšanu.

«Uzņēmuma vadībai diemžēl jāpieņem sāpīgs lēmums – mēs ierosinām restrukturizēt uzņēmumu, slēgt cigarešu fabriku un samazināt darbinieku skaitu komercdaļā,» norāda *British American Tobacco Latvia* valdes priekšsēdētājs Pīters Halacs.

Lēmums par uzņēmuma restrukturizāciju pieņemts tādēļ, ka akcīzes nodokļa likmju straujā kāpuma dēļ pēdējos gados ievērojami pieaudzis nelegālais tirgus, kā rezultātā legālais cigarešu tirgus sarucis par 40 %, skaidro M. Jansone, piebilstot, ka, pēc *British American Tobacco* aplēsēm, nelegālā cigarešu tirgus apmērs jau sasniedzis 30 % no kopējā tabakas izstrādājumu tirgus Latvijā.

British American Tobacco Latvia ražošanas apjomi šī gada 1. pusgadā salīdzinājumā ar tādu pašu laika periodu pērn jau samazinājušies par 64 % un šobrīd fabrika izmanto mazāk nekā 20 % savas ražošanas kapacitātes.

Db jau vēstījis, ka arī Valsts ieņēmumu dienesta dati par akcīzes preču apriti šī gada 1. ceturksnī liecina, ka patēriņam izlaisto cigarešu apjoms Latvijā ir samazinājies par 38 % un tas noticis tādēļ, ka akcīzes kāpuma dēļ pieaugušas cigarešu cenas, kā rezultātā palielinājies nelegālais tirgus, bet pierobežā dzīvojošie iedzīvotāji cigaretes iepērk kaimiņvalstīs.

> **Lēmums par uzņēmuma restrukturizāciju pieņemts tādēļ, ka akcīzes nodokļa likmju straujā kāpuma dēļ pēdējos gados legālais cigarešu tirgus sarucis par 40 %,**
> ▸ tā *British American Tobacco Latvia* korporatīvo attiecību menedžere **Marita Jansone**.

British American Tobacco Latvia piederošā cigarešu ražotne, kurā patlaban tiek nodarbināti 156 darbinieki, tās tagadējā adresē Rīgā darbojas jau kopš 1912. gada. Latvijā esošajā fabrikā cigaretes tika ražotas gan vietējam patēriņam, gan eksportam, kam tika novirzīti aptuveni 60 % saražoto cigarešu.

British American Tobacco Latvia tirgus daļa šobrīd ir 34 % no tabakas izstrādājumu tirgus. Uzņēmumā kopumā nodarbināti 296 darbinieki, un pērn tas nodokļos samaksāja vairāk nekā 40 milj. Ls, tādējādi būdams viens no lielākajiem nodokļu maksātājiem Latvijā.

British American Tobacco kopumā pieder 49 cigarešu ražotnes 41 pasaules valstī. Tabakas izstrādājumu vairumtirgotāja SIA *Philip Morris Latvia* korporatīvo attiecību vadītājs Helmuts Linde *Db* prognozēja, ka *British American Tabacco Latvia* lēmums par uzņēmuma reorganizāciju, visticamāk, galvenokārt skars ražošanu. Viņaprāt, maz ticams, ka šī kompānija, kurš ir viens no trim lielākajiem tabakas izstrādājumu tirgotājiem Latvijā, būtiski samazinās aktivitātes, kas saistītas ar savas tirgus daļas noturēšanu Latvijas tabakas izstrādājumu tirgū. Arī *Philip Morris Latvia* darbību ietekmē legālā tirgus apjomu samazināšana, tādēļ visu laiku tiek meklētas iespējas optimizēt izmaksas, taču darbu Latvijas tirgū *Philip Morris Latvia* noteikti nepārtrauks, norādīja H. Linde.

Madara Fridrihsone

Informācijai
British American Tobacco Latvia

- **Nodarbināto skaits** 296
- **Apgrozījums 2007. gadā** 49.841 milj. Ls
- **Zaudējumi 2007. gadā** 1.172 milj. Ls

AVOTS: DB

Forum Cinemas apņemas laboties

SIA Forum Cinemas apņēmusies vairāk nekavēt konkurenci

Konkurences padome (KP) pieņēma lēmumu izbeigt lietas izpēti par dominējošā stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas aizlieguma pārkāpumu pret SIA *Forum Cinemas*, jo tā rakstveidā apņēmusies vairāk nekavēt konkurenci.

Lietas izpētes gaitā KP konstatēja, ka SIA *Forum Cinemas*, kas atrodas dominējošā stāvoklī gan kinofilmu izplatīšanas tirgū kinoteātriem visā Latvijā, gan kinofilmu demonstrēšanas kinoteātros tirgū Rīgā (kā kinoteātra *Parex Plaza* īpašnieks), ar savu darbību kavējusi un ierobežojusi konkurenci. Lieta tika ierosināta pēc SIA *Multiplex Systems* iesnieguma, kas savu komercdarbību filmu demonstrēšanas tirgū uzsāka 2008. gada novembrī, atverot kinoteātri *Cinamon*.

Ar rakstveida apņemšanos SIA *Forum Cinemas* apņemas ilgtermiņa līgumā par filmu demonstrēšanu nepieprasīt garantiju, kas būtu nesamērīgi augsta un pastāvošajam finansiālajam riskam neatbilstoša. Lai, izmantojot savu tirgus varu, nenostādītu konkurentus ievērojami sliktākās konkurences pozīcijās, SIA *Forum Cinemas* apņēmies nepieprasīt informāciju par biļešu cenām, nepiemērot noteikumus par skatītāju zāļu (auditoriju) izvēli, nepiemērot nesamērīgas prasības attiecībā uz mārketinga pasākumiem un savlaicīgi darīt zināmas katras filmu studijas vai izplatītāja uz mārketinga pasākumiem attiecināmās vispārējās prasības.

Tā kā firma un logo *Forum Cinemas* patērētājiem asociējas ar kinoteātri, nevis kinofilmu izplatītāju, šī logo izmantošana reklāmas materiālos, kas paredzēti filmu studiju finansētai filmas reklamēšanai, vērtējama kā konkurenci kavējoša. Līdz ar to *Forum Cinema* apņēmies savu logo šādos reklāmas materiālos vairs neizmantot.

L. Melbārzde

Satversmes tiesu pārslogo sūdzības

5000

tik daudz sūdzību no pensionāriem līdz 17. jūlijam ir saņēmusi Satversmes tiesa. AVOTS: SATVERSMES TIESA

Satversmes tiesa ierosina pirmās lietas par pensiju samazināšanu; iesniegtas 5000.

Saeimas pēdējā laikā pieņemtie lēmumi pārslogojuši Satversmes tiesu. Par pensiju samazināšanu strādājošiem pensionāriem vien saņemti 5000 iesniegumu, iesniegumi ir arī par tā dēvēto māmiņalgu samazināšanu, *Db* informēja Satversmes tiesas kancelejā. Turklāt 16. jūlijā par līdz šim vēl atjaunotās Latvijas vēsturē nebijušu soli paziņojis arī Valsts prezidents Valdis Zatlers, gatavojoties apstrīdēt Satversmes tiesā Saeimā pieņemtos grozījumus Publisko iepirkumu likumā.

Pirmo reizi prezidents

Kā *Db* 17. jūlijā jau rakstīja, Saeima pirmo reizi atteicās ņemt vērā Valsts prezidenta ieteikumus, nosūtot likumu otrreizējai caurlūkošanai, līdz ar to prezidents izmantos savas likumā paredzētās tiesības — pēc likuma stāšanās spēkā to apstrīdēt Satversmes tiesā. «Saeimas Juridiskais birojs atbalstīja prezidenta priekšlikumus par depozīta atcelšanu sūdzībām Iepirkumu uzraudzības birojā, sagatavojot divus grozījumus likumam, Saeima izvēlējās nobalsot pret tiem,» savu viedokli *Db* pauda Saeimas Juridiskā biroja vadītājs Gunārs Kusiņš.

Būs jāatmaksā

Pašlaik Satversmes tiesa arī ir sākusi ierosināt lietas uz pensionāru iesniegumiem, kas uzskata, ka Saeimas pieņemtais likums, kas paredz strādājošiem pensionāriem samazināt vecuma pensijas no šī gada 1. jūlija līdz 2013. gadam par 70% ir diskriminējošs un personu īpašuma tiesības ierobežojošs. Dienas kārtībā ir arī iesniegumi par māmiņalgu samazināšanu par 50% strādājošiem vecākiem. Ja Satversmes tiesa lems par labu iesniedzējiem, pieņemtie likumi vairs nebūs spēkā, un valsts varēs meklēt naudu, lai atmaksātu iekavētās pensijas un pabalstus.

Līva Melbārzde

No 29. jūlija laikrakstā «Dienas bizness» ik mēnesi tematiska rubrika

IT & Telekomunikācijas

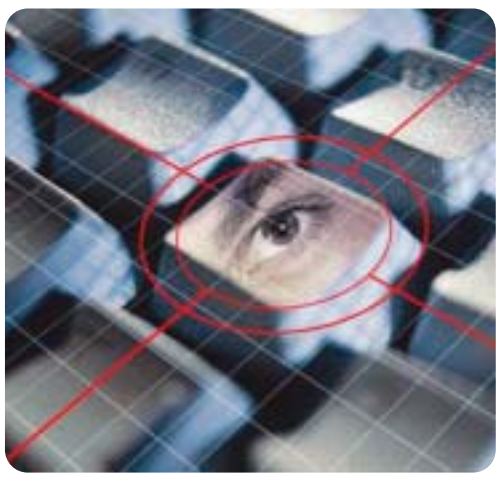

Par Jūsu uzņēmuma aktuālajiem piedāvājumiem uzzinās 73 000* «Dienas biznesa» lasītāji – ekonomiski aktīvi cilvēki, kuri pieņem lēmumus par savu un uzņēmuma naudu!

*TNS Latvia Nacionālais mediju pētījums/ Pavasaris 2009
Laikraksta «Dienas bizness» un tā pielikumu maksimālā auditorija

Ar reklāmas izvietošanu Jums palīdzēs Laila Strēlniece
☎ 67084480, 26537381
laila@db.lv

airBaltic nobažījies

Aviokompānija lēš, ka rudenī pasažieru apjoms vietējā tirgū samazināsies

Aviokompānijas prezidents Bertolts Fliks intervijā *Db* uzsver, ka jau šobrīd *airBaltic* strauji krītas pasažieru skaits Latvijas tirgū. Vēl pērn 47% *airBaltic* apkalpoto pasažieru bija Latvijas iedzīvotāji, bet šobrīd - vairs tikai 17%. Neskatoties uz to, aviokompānija strādā ar pieaugumu. Šos veiksmīgos rezultātus B. Fliks skaidro ar laikus mainītu aviokompānijas stratēģiju 2008. gadā - aviokompānija nolēma mainīt maršrutu tīklu un koncentrēties uz tranzīta pasažieriem.

«Rezultātus dod tas, ka laikus uzsākām pārmaiņas un mainījām biznesa modeli, vairāk koncentrējoties uz tranzīta pasažieriem. Mēs jau 2008. gada sākuma sākām izjust, ka situācija iet uz slikto pusi un pieprasījums pēc biļetēm krītas. Tāpēc bijām spiesti mainīt stratēģiju. Līdz tam mums stratēģija nebija koncentrēties uz tranzīta pasažieriem. Un paldies Dievam, ka bijām spiesti,» skaidro B. Fliks, piebilstot, ka «vietējā tirgū pasažieru plūsmas kritums tagad ir milzīgs».

Biznesa fakti

- **Nosaukums:** *Air Baltic Corporation*
- **Dibināts:** 1995.gadā
- **Galvenie akcionāri:** Latvijas valsts ar 52.6% akciju un SIA *Baltijas aviācijas sistēmas* ar 47.2% akciju.
- **Apgrozījums 2008.g.:** 200 miljoni latu

AVOTS: LETA, DB

Rudenī vēl trakāk

Turklāt rudenī esot gaidāms vēl lielāks kritums, prognozē aviokompānija. «Mūs tiešām biedē tas, kas var notikt mūsu pašmāju tirgū rudenī. Saglabājoties esošajām tendencēm, rudenī gaidāmas milzīgas problēmas,» tā B. Fliks.

Lai arī visas trīs Baltijas valstis, kas ir *airBaltic* pamattirgus, piedzīvo smagu krīzi, pasažieru skaits, kas apkalpoti Rīgā, aug, kas izdevies, tieši pateicoties augošajam tranzīta pasažieru skaitam. Šogad *airBaltic* plāno Rīgā apkalpot par 30% vairāk pasažieru nekā pērn.

Būšot labāki rezultāti

Aviokompānija *airBaltic* šogad plāno strādāt ar labākajiem rezultātiem kompānijas vēsturē pretstatā zaudējumiem pērn. Precīzus pērnā gada finanšu rezultātus un šī gada provizoriskos pusgada rezultātus gan aviokompānija sola atklāt drīzumā, tomēr līdz šim lielākā peļņa, ar kādu strādājis *airBaltic,* ir bijuši 4.6 miljoni latu 2006. gadā. Savukārt 2008. gadā kompānija strādājusi ar ievērojamiem zaudējumiem, kuri pagaidām netiek atklāti. Iepriekš presē bija izskanējusi informācija, ka *airBaltic* zaudējumi 2008. gadā sasnieguši 24.36 miljonus latu, tomēr aviokompānija vēlāk tos atzina par neprecīziem.

B. Fliks norāda - zaudējumi skaidrojami ar rekordaugstajām degvielas cenām, kas bija 2008. gadā, līdztekus sāka samazināties aviopasažieru plūsma.

«Mūs tiešām biedē tas, kas var notikt mūsu pašmāju tirgū rudenī» prezidents Bertolts Fliks. FOTO: VITĀLIJS STĪPNIEKS, DB

Reaģējot uz tirgus situāciju, *airBaltic* gan nolēmusi atlikt ambiciozākos plānus par vairākiem gadiem. «Tādus ambiciozos plānus kā lidot uz Ņujorku kompānija atliek,» neslēpj B. Fliks un uzsver, ka tagad svarīgākais ir saglabāt maksimāli kompaktu un ērtu lidojumu maršrutu.

Reisus neslēgšot

No jaunām pasūtītajām lidmašīnām aviokompānija gan neatteiksies - tās tiks saņemtas jau novembrī. «Pateicoties tam, mums būs vairāk iespēju uzlabot maršrutu tīklu - palielināt lidojumu intensitāti,» tā B. Fliks. *Db* jau vēstījis, ka 2009. gada nogalē *airBaltic* lidmašīnu parku papildinās 8 jaunas Kanādas aviobūves uzņēmumā *Bombardier* tapušās lidmašīnas *Q400 NextGen*, šim nolūkam tērējot aptuveni 90 miljonus latu.

Samazināt reisu skaitu kompānija neplāno, jo tas būtu finansiāli neizdevīgi.

«Tranzīta pasažieru mode-

Elkor ir gatavs arī šais laikos atvērt jaunus

Mazumtirgotājs *Elkor Trade* (*Elkor*) veic optimizāciju un gatavs atvērt arī jaunus veikalus

Sadzīves tehnikas, sporta preču, mēbeļu un elektronikas tirdzniecības uzņēmums *Elkor* pēdējo nedēļu laikā aktivizējies jaunu darbinieku piesaistē. Darba sludinājumi lielākajos laikrakstos liecina, ka kompānija meklē iepirkumu menedžerus vismaz 11 preču grupās, kā arī tirdzniecības veicināšanas speciālistus, veikalu noformētājus u.c. *Elkor* mārketinga direktors Ronalds Feldmanis, komentējot notiekošo, atzīst, ka pašreiz darba tirgū ir daudzi labi izglītoti un augsti kvalificēti cilvēki ar pieredzi, kuri varētu veiksmīgi veidot karjeru *Elkor.* Tiesa, R. Feldmanis pagaidām ir izvairīgs, runājot par konkrētiem plāniem. Šobrīd kompānija strādājot pie vairākiem projektiem, kas atrodas dažādās izstrādes stadijās. Tādēļ arī pagaidām netiek publiskotas plānotās investīcijas, kas pašlaik precizējas. *Elkor* vadība uzskata, ka šis laiks ir ļoti piemērots jaunu veikalu atvēršanai, jo tā ir laba iespēja palielināt tirgus daļu, kā arī aptvert jaunus tirgus segmentus. R. Feldmanis gan atturas nosaukt, cik jaunu veikalu uzņēmums varētu atvērt - tas varētu būt viens vai divi. Šobrīd *Elkor* pieder astoņi veikali.

Biznesa fakti

- **Nosaukums:** SIA *Elkor Trade*
- **Atrašanās vieta:** Rīga
- **Apgrozījums:** 48.64 milj. Ls (2007)
- **Peļņa:** 77.94 tūkstoši Ls (2007)
- **Veikalu skaits:** 8
- **Dibināšanas gads:** 1990.g.

AVOTS: ELKOR

Uz jautājumu, kā krīze ietekmē uzņēmumu, mārketinga direktors atteic, ka šobrīd tiek veikta optimizācija divos virzienos. «Pirmais - kompānijas administratīvajās struktūrās, kas saistītas ar veikalu un kompānijas darbības nodrošināšanu. Otrais - veicam korekcijas piedāvātajā preču klāstā, kas vairāk atbilst pašreizējai ekonomiskajai situācijai un pircēju vēlmēm,» stāsta *Elkor* mārketinga direktors.

Elkor ir lielākais elektronisko un sadzīves preču tirgotājs Latvijā. Pagājušā gada dati *Lursoft* datu bāzē vēl nav publiskoti, bet 2007. gadā *Elkor Trade* strādāja ar 48.64 miljonu Ls apgrozījumu un 77.94 tūkstošu Ls peļņu.

Sandra Dieziņa

s par rudeni

irgū rudenī. Saglabājoties esošajām tendencēm, rudenī gaidāmas milzīgas problēmas,» tā airBaltic

s
1
-
-
,
c
s
s
-
,
i

1
-

lim ir liela priekšrocība – jo vairāk maršrutu tiek savienoti vienkopus, jo tie vairāk paši par sevi ģenerē pasažieru plūsmu. Tāpēc mēs nevaram apturēt plānus par maršrutu tīkla attīstību, jo tie šobrīd radītu lielāku negatīvo ietekmi uz finanšu rezultātiem nekā pozitīvu efektu,» tā B. Fliks.

Termiņāli vajag

Aviokompānijai arvien aktuāls ir jautājums par Rīgas lidostas modernizāciju. B. Fliks apliecina, ka aviokompānija ir gatava piedalīties šajā projektā. «Sastrēgumu stundās Rīgas lidosta ir pārslogota. Pēc 2 vai 3 gadiem būs neizbēgama nepieciešamība pēc jauna termiņāļa. Jau pēc 5 vai 6 gadiem būs vajadzīgs otrs skrejceļš, jo ar vienu skrejceļu operēt pie tādiem apjomiem nebūs iespējams,» norāda *airBaltic* prezidents. Viņš gan uzsver, ka lidostas rīkotajā konkursā uzvarējušais projekts ir pārāk apjomīgs un tas jāpielāgo jaunajai ekonomiskajai situācijai.

«Situācija ir radikāli mainījusies. Projekts ir par lielu, un tā apjoms ir jāmaina. Projektam jābūt lētākam un koncentrētākam,» teic B. Fliks un piebilst, ka jau ir runājis par šo jautājumu ar Turcijas kompāniju *TAV*, kas uzvarēja Rīgas lidostas izsludinātajā konkursā par privātā partnera piesaisti lidostas modernizācijai. Jūlija beigās Turcijas kompānijas pārstāvji būšot Rīgā, lai sīkāk runātu par šiem jautājumiem.

Oskars Prikulis

Oskars.prikulis@db.lv ☎ 67084403

Parex pusgadā 44.5 milj. Ls zaudējumi

Valstij piederošā Parex banka šā gada 6 mēnešos strādājusi ar 44.5 milj. Ls zaudējumiem

Zaudējumu apjoms 2. ceturkšņa laikā pieaudzis 6.5 reizes, salīdzinot ar 1. ceturksni, kad bankai bija 6.9 milj. Ls zaudējumi. Banka informēja, ka šogad 1. pusgadā izveidoti uzkrājumi aktīvu vērtības samazinājumam 46.6 milj. Ls apmērā. *Parex banka* noguldījumiem bankā Valsts kasei procentu maksājumos pirmajā pusgadā samaksājusi 20.5 milj. Ls.

Pērn 6 mēnešos *Parex bankai* bija peļņa 8.6 milj. Ls apjomā, bet slikto kredītu dēļ pagājušo gadu banka noslēdza ar 124 milj. Ls zaudējumiem.

Atbilstoši *Parex bankas* neauditētajiem finanšu rezultātiem 2009. gada 30. jūnijā bankas kredītportfelis bija 1.63 miljardi latu, noguldījumi – 1.64 miljardi latu, kopējie aktīvi bija 2.7 miljardi latu, bet kapitāla un rezervju apjoms 2009. gada jūnija beigās sasniedza 183.6 miljonus latu.

Šajā laika periodā veikta sindicēto kredītu restrukturizācija, klientu bāzes stabilizācija, parakstīts līgums ar Eiropas Rekonstrukcijas un attīstības banku par tās kļūšanu par mazākuma akcionāru, kā arī būtiski samazinātas bankas administratīvās izmaksas – kopējais samazinājums ir 12.5 miljoni latu, un līdz gada beigām plānots sasniegt 30 miljonu latu ekonomiju. Turklāt grupa plāno ieekonomēt 2.7 miljonus latu, pārceļoties uz jaunām telpām un atbrīvojot 11 ēkas Rīgā. Pirmajā pusgadā veikta bankas kapitāla palielināšana, sasniegta atbilstoši normatīvajām prasībām nepieciešamā bankas likviditāte un kapitāla pietiekamība.

Banka pusgadā ir piesaistījusi vairāk nekā 7 tūkstošus jaunu klientu, īpaši privātpersonu, mazo un vidējo uzņēmumu sektorā. *Parex banka* turpinās rūpīgi sekot līdzi aktīvu kvalitātei, lai arī turpmāk samazinātu iespējamos zaudējumus no aktīvu vērtības samazināšanās. Papildus tam bankā izveidota struktūra darbam ar problemātiskajiem kredītiem.

Ieva Mārtiņa

Ieguldīs 5.5 milj. Ls ēku siltināšanā

Liepājas pašvaldība īstenos ERAF projektu, kura ietvaros paredzēts nosiltināt 17 izglītības iestādes

5.5

miljoni latu ▸ tik daudz plānots ieguldīt izglītības iestāžu siltināšanā Liepājā

AVOTS: LIEPĀJAS DOME

40.36

miljoni latu ▸ tik daudz naudas šogad pieejams dzīvojamo māju siltināšanai Ekonomikas ministrijā

AVOTS: DB ARHĪVS

Pašlaik jau ir izsludināti 17 iepirkumi ēku siltināšanai, liecina Iepirkumu uzraudzības biroja informācija. Liepājas domes Sabiedrisko attiecību speciālieste Gunta Jākobsone *Db* norādīja, ka pilsētā energoefektivitātes pasākumu īstenošana ir noteikta kā viena no prioritātēm. Kopējais projekta finansējums ir 5.5 milj. Ls, no kuriem 4.675 milj. Ls ir Eiropas Reģionālās attīstības fonda finansējums, 330 tūkst. Ls – valsts budžeta dotācija pašvaldībām, bet 495 tūkst. Ls – pašvaldības līdzfinansējums.

Strādās 17 mēnešus

Projekta ietvaros izglītības iestādēs paredzēta fasāžu siltināšana un renovācija, jumtu siltināšana un to seguma maiņa, logu bloku un ārdurvju nomaiņa, apkures sistēmas renovācija, siltummezglu renovācija, kā arī ventilācijas sistēmas izbūve. Projektu plānots īstenot 17 mēnešu laikā. Liepājas domes priekšsēdētājs Uldis Sesks uzsvēris, ka gadā pašvaldība varēs ieekonomēt līdz 150 tūkstošiem latu no maksas par siltumu, otrkārt, uzlabos mikrorajonu estētisko izskatu.

Siltinās arī citur

Liepājas pašvaldība arī informē, ka izglītības iestāžu ēkas nav vienīgās, ko pašvaldība gatavojas siltināt. Šobrīd tiekot gatavoti dokumenti arī citu pašvaldības ēku siltināšanai. Kopumā varētu nosiltināt 29 pašvaldības ēkas. *Db* jau ziņoja (2.03.), ka vairāki Latvijas būvnieki iepriekš izteikuši cerības, ka pašvaldībās tiks īstenoti siltināšanas projekti. Arī būvmateriālu tirgotāji un ražotāji cer, ka jau šogad tiks uzsākti pēc iespējas vairāk projektu, jo šī esot gandrīz vienīgā iespēja izdzīvot. Ekonomikas ministrija plāno, ka līdz 2013.gadam tiks nosiltināti ap 160 daudzdzīvokļu nami.

Katrīna Iljinska

Pasaulē

Ungārija pārdod obligācijas

Savas pirmās starptautiskās obligāciju izsoles laikā kopš starptautiskā aizdevuma saņemšanas Ungārija pārdevusi valsts vērtspapīrus miljarda eiro vērtībā.

Tagad valsts atkal spēs nodrošināt finansējumu gan eiro, gan vietējā valūtā. Ungārija bija pirmā ES valsts, kas pērn tika pie starptautiskā aizdevuma. **R. Bīders** ▸ db.lv

Pasaulē

Īrija «apcirps» 5 mljrd. izdevumus

Īrijai ir «jānogriež» vairāk nekā 5 mljrd. eiro no budžeta un jāatlaiž vairāk nekā 17 tūkstoši valsts sektorā strādājošo, lai glābtu ekonomiku. *Guardian.co.uk* norāda, ka Īrijas IKP šogad varētu sarukt par 11%. Daži ekonomisti arī izteikuši bažas, ka bezdarba līmenis Īrijā līdz 2009.gada beigām varētu pārsniegt pusmiljonu cilvēku. **L. Petrāne** ▸ db.lv

Atalgojums

Rūpnīcās «iesaldē» algas arvien vairāk

Divas trešdaļas no Lielbritānijas rūpniecības kompānijām trīs mēnešos (līdz jūnijam) iesaldējušas algas, liecina ražotāju organizācijas EEF dati. **L. Petrāne** ▸ db.lv

Ražošana

Stelpē sāk ražot jaunu produktu

SIA *Mežotne LDA*, ieguldot 32 tūkst. Ls, sāk ražot viegli gāzētu Stelpes dabīgo minerālūdeni. Uzņēmuma valdes priekšsēdētājs Aldis Dzirkalis informē, ka viegli gāzēts minerālūdens ir jaunums Latvijas tirgū. Iepriekš *Db* jau ziņoja par 2 milj. eiro investīcijām jaunās ražotnes izveidē Stelpē. Minerālūdens tiek iegūts no avota, kas ir Latvijā unikāla dabas parādība. PVD ir reģistrēts 31 uzņēmums, kas ražo dzeramo ūdeni, un tikai trīs uzņēmumi kuri ražo dabīgo minerālūdeni. **S. Dieziņa** ▸ db.lv

Bušters Z
KRAVU PĀRVADĀJUMI UN EKSPEDĪCIJA
PILNU UN SALIKTU KRAVU PĀRVADĀJUMI:
ZVIEDRIJA
NORVĒĢIJA
TĀLR.: 67892385
FAKSS: 67423405
WWW.BUSTERSZ.LV
E-PASTS: INFO@BUSTERSZ.LV

veikalus

Viedoklis

Vēl nav notikusi stabilizācija

▸ **Latvijas Tirgotāju asociācijas vadītājs Henriks Danusēvičs:**

Iespējams, ka no īres cenu viedokļa šobrīd ir vērts veikt veikalu lokalizāciju un izvietot jaunus veikalus pircējiem izdevīgākās vietās. Pēc samazinājuma mazumtirdzniecībā maijā vērojams neliels pieaugums, taču tautsaimniecībā vēl nav pārvarētas krīzes sekas, jo tautsaimniecība vēl nav nostabilizējusies stabilam darbam.

Statistika

Iedzīvotāji noveco

Latvijā turpinās iedzīvotāju novecošanās process, jo dzimstības rādītājs joprojām atpaliek no mirstības rādītāja. Pozitīvi, ka 2008. gadā Latvijā tika reģistrēts lielākais dzimušo bērnu skaits kopš 2000. gada – 23.95 tūkstoši (2000. gadā – 20.25 tūkst.), tomēr tas atpaliek no mirstības rādītāja, rezultātā dabiskā pieauguma saldo ir negatīvs, liecina Centrālās statistikas pārvaldes dati. **A. Rozentāls** ▸ db.lv

Pasaulē

Īslande ceļā uz ES

Īslandes parlaments izdarījis to, kas vēl pirms gada šķistu kaut kas neiedomājams - atbalstījis sarunu sākšanu par iestāšanos ES. Premjerministre Johanna Sigurdardotira uzskata, ka pievienošanās ES ir vienīgā iespēja, kā palīdzēt Īslandes ekonomikai.

Time.com prognozē, ka Īslande var cerēt uz ļoti ātru sarunu tempu.

ES paplašināšanas komisārs Olli Rēns sacījis, ka ES labāk patiktu, ja tai vienlaicīgi pievienotos uzreiz divas valstis, tādēļ, ja sarunas ar Īslandi ritēs raiti, tad Horvātija un Īslande ES varētu pievienoties vienā laikā. Pievienošanās eiro zonai pēc tam varētu sekot visai drīz. Galavārds par Īslandes pievienošanos ES piederēs vēlētājiem, no kuriem aptuveni 70% atbalsta iestāju ES. **L. Petrāne** ▸ db.lv

Autobūve

Ķīnieši trīs gadus gribējuši Volvo

Gaidāms, ka *Geely Holding Group Co.* šā mēneša beigās iesniegs pēdējo piedāvājumu iegādāties autoražotāju *Volvo* par aptuveni 2 mljrd. ASV dolāru. Ķīnas autoražotājs *Geely Holding Group Co.* jau gandrīz trīs gadus strādājot pie *Volvo* pārņemšanas. Tā esot nolīgusi vairākus konsultantus, kas sniedz padomus saistībā ar *Volvo* iegādi. Pašreizējā *Volvo* īpašnieka *Ford* vadība, kas sākotnēji bija skeptiska attiecībā uz *Geely* piedāvājumu, tagad uzskatot, ka Ķīnas kompānija varētu veiksmīgi vadīt *Volvo*. **L. Petrāne** ▸db.lv

UZŅĒMUMIEM KURI DOMĀ PAR NĀKOTNI

ERIKKILA®
PASSION IN CRANES

www.erikkila.lv

Ja Jūsu uzņēmumam nepieciešamas modernas, atbilstošas Eiropas prasībām un standartiem celšanas iekārtas, tad mēs tās izgatavosim un uzstādīsim.

Margrietas 7-38, mob. tālrunis 26121812

29. jūlijā
laikraksta «Dienas bizness»
tematiskais pielikums

BIZNESS REĢIONOS – VENTSPILS

Ventspils®

Sadarbībā ar Ventspils pilsētu

Ar reklāmas izvietošanu
Jums palīdzēs Laila Strēlniece
☎ Tālr. 67084480, 26537381
laila@db.lv

Ķīna piedzīvo jaunu ekonomikas brīnumu

Krīzes laikā Ķīnas ekonomikas izaugsme pārsniedz visas cerības

Pēdējās pāris dienas izrādījušās Ķīnas triumfs pat vairāk nekā pēdējās Olimpiskās spēles. 2. ceturksnī Ķīnas izaugsme pārsniegusi visas cerības, vēsta interneta mediji. Ķīnas zelta rezerves pārsniegušas 2 triljonu ASV dolāru psiholoģisko robežu, bet uzņēmumu kapitalizācijas fondu tirgus apsteidzis Japānu un tagad ir otrs lielākais pasaulē pēc ASV. Līdz ar to Ķīnā ir stabila un pat augoša ekonomika pasaules krīzes laikā.

▸ Šī gada otrajā ceturksnī Ķīnas izaugsme pārsniegusi visas cerības: šīs valsts ekonomika aug un turpinās to darīt vēl arī tuvākajā laikā. FOTO: AFP/LETA

Lielās rezerves

Ķīnas «svētki» sākās pagājušās nedēļas sākumā, kad jau tā pasaules lielākās valūtas rezerves sasniedza kārtējo rekordu — 2.1 triljonu dolāru. Iemesls tam ir tāds, ka, izmantojot nostiprinājušos juaņas vērtību, kas varēja apdraudēt Ķīnas preču konkurētspēju, Ķīnas banka pārdeva zināmu daudzumu nacionālās valūtas.

Kapitāla atplūde un valūtas rezervju samazināšanās ļaus Pekinai šīs rezerves diversificēt, izpārdodot daļu no ASV obligācijām, kas Ķīnai pieder 763.5 miljardu dolāru vērtībā. Pie viena tiks kāpināta Ķīnas uzņēmumu peļņa, bet tas ļaus valsts ekonomikai augt vēl ātrāk. Vēl viens sasniegums ir fondu tirgus kapitalizācija, pēc kuras vērtības 3.21 triljonu dolāru vērtībā Ķīna tagad ieņem pasaulē otro vietu. Pirmajā vietā ir ASV, ar 10.8 triljonu dolāru vērtu akciju tirgu.

Kreditēšana: + 33.4%

Ķīnas IKP šī gada otrajā ceturksnī ir pieaudzis par 7.9%, salīdzinot ar analogu periodu 2008. gadā. Tas ir straujš izrāviens pēc 6.1% IKP kāpuma pirmajā ceturksnī. 2009. gada laikā ekonomikas pieaugums tiek lēsts uz 8%, kas ir arī nepieciešams, lai Ķīna pārvarētu bezdarba pieauguma radītās sociālās problēmas. Ķīnas veiksmes stāsts slēpjas ekonomikas pārvaldes sistēmā un milzīgās rezervēs.

Tiešās palīdzības paketes apjoms infrastruktūras projektiem Ķīnā veido 585 miljardus dolāru. Tieši šī iemesla dēļ par 33.6% pieauga investīciju apjoms pilsētu pamatkapitālā. Piedzīvots arī neredzēts kredītu bums, izsniegto kredītu apjoms otrajā ceturksnī pieaudzis par 34%, tas laikā, kad pasaulē kreditēšana gadā labākajā gadījumā pieaugs par 3%. Ķīnieši arī gatavojas paaugstināt algas, lai stimulētu iekšējo un mazinātu ārējo pieprasījumu, jo viens no nedaudzajiem krituošajiem rādītājiem Ķīnā ir eksports — par 21%. Ķīnas ekonomika aug un turpinās to darīt vēl arī vismaz tuvākajā laikā — tikai maija mēnesī vien uzsākti gandrīz 38 tūkst. jaunu būvniecības objektu.

Izaugsme nav ilgtspējīga

Lai gan pašreizējie Ķīnas ekonomiskie rādītāji liecina par izaugsmi, tomēr ekonomisti pauž bažas, ka finanšu krīze varētu vēl nebūt beigusies, vēsta *timesonline*.

7.9
▸ par tik % pieauga Ķīnas IKP 2009. gada otrajā ceturksnī.
AVOTS: SLON.RU

3.21
▸ tik triljonu dolāru liela ir Ķīnas fondu tirgus kapitalizācija. AVOTS: SLON.RU

Citic Securities galvenais ekonomists Zhu Jianfangs sacījis: «Dati liecina, ka ekonomiskā atlabšana ir spēcīgāka nekā gaidīts.» «Nav bažu, ka valdības mērķis — 8% iekšzemes kopprodukta izaugsme šogad, varētu netikt sasniegts,» viņš norādījis.

Timesonline piebilst, ka 8% izaugsme ir Ķīnas valdošās partijas noteiktais minimālais līmenis, kas nepieciešams, lai cīnītos ar bezdarba pieaugumu.

Nacionālā Statistikas biroja pārstāvis Li Xiaochao sacījis, ka valdības stimulu paketes ietekme ir ievērojama. «Mūsu ekonomikā ir arvien vairāk un vairāk pozitīvu faktoru. Mēs redzam, ka cilvēki arvien vairāk iepērkas un cenas sāk augt. Ekonomika atlabst un atlabšana kļūst intensīvāka. Visas valdības rīcības kopā ir nostrādājušas, tādējādi palīdzot mums pārvarēt finanšu krīzi,» viņš skaidrojis.

Vienlaikus viņš brīdinājis, ka joprojām saglabājas arī problēmas: «Atlabšanas pamati joprojām nav cieti. Atlabšana nav pilnībā līdzsvarota.» Turklāt esot vērojama pārlieku liela paļāvība uz valdības stimulu paketi.

RBS (*Royal Bank of Scotland*) Ķīnas ekonomists Bens Simpfendorfers (*Ben Simpfendorfer*) sacījis: «Būtiska ziņa ir — lai gan izaugsmes temps paātrinās, kvalitāte — pasliktinās. Izaugsme ir pārāk atkarīga no valsts investīcijām un iedzīvotāju investīcijām. Tā nav ilgtspējīga.»

Līva Melbārzde, Lelde Petrāne

Izpilddirektors bijis ziedotājs partijai

Jaunievēlētais Jūrmalas izpilddirektors ir ziedotājs mēra partijai

Jūrmalas domes izpilddirektora amatā iecelts inženierzinātņu doktors Valdis Vītoliņš, kurš pilsētas mēra Raimonda Munkevica partijai *Jūrmala – mūsu mājas* šogad ziedojis 1700 Ls.

V.Vītoliņš amatā nomainīs Gati Truksni, kurš no LPP/LC, LZS un KDS apvienotā saraksta tika ievēlēts par domes deputātu. G.Truksnis apliecināja, ka pēc piecu gadu darba izpilddirektora amatā viņš nolēmis pievērsties kam citam, bet konkrētus plānus neatklāja, sakot, ka, saskaņā ar likumu, pēc deputāta mandāta apstiprināšanas viņam izpilddirektora amats jāatstāj mēneša laikā.

Jūrmalas dome pēc Raimonda Munkevica ievēlēšanas par pilsētas galvu 16. jūlija vakarā tika arī pie trim mēra vietniekiem. Iepriekš domes priekšsēdētājam bija divi vietnieki, bet tagad likvidēts izpilddirektora vietnieka amats. Mēra pirmā vietniece būs Larisa Loskutova (SC), kuras pārziņā būs Tūrisma un ārējo sakaru nodaļa, Kultūras un sporta nodaļa, Bibliotēku apvienība, Jūrmalas pilsētas muzejs, visi trīs kultūras nami un Jūrmalas teātris. L.Loskutovu atbalstīja 14 no 15 deputātiem. Par mēra vietnieku izglītības jautājumos ievēlēja Ilmāru Ančānu (*Mūsu zeme*), bet par vietnieku ekonomikas un attīstības jautājumos - Romualdu Ražuku (*Pilsoniskā savienība*).

Kļuvis zināms, ka deputātu algas samazinātas līdz 300 latiem līdzšinējo 477 latu vietā, bet mēra vietniekiem - līdz 1494 latiem līdzšinējo 1602 latu vietā.

Domes priekšsēdētājam un pirmajam vietniekam alga paliek līdzšinējā līmenī, proti, attiecīgi 1782 lati un 1692 lati.

Atis Rozentāls

Investors

OMX RIGA
▸Akciju kapitalizācijas indekss, punkti

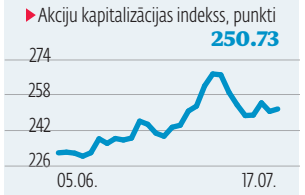

16.07.2009	249.63	0.44%
05.06.2009	230.79	8.64%
17.07.2008	520.18	-51.80%

Avots: NASDAQ OMX Riga

OMX BBGI
▸OMX Baltic Benchmark Gross index

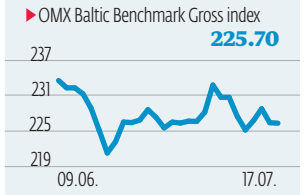

16.07.2009	225.79	-0.04%
09.06.2009	232.98	-3.12%
17.07.2008	492.41	-54.16%

Avots: REUTERS

ADVOKĀTU BIROJS
GLIMSTEDT
DALDERIS
BLUMBERGS
POMMERS

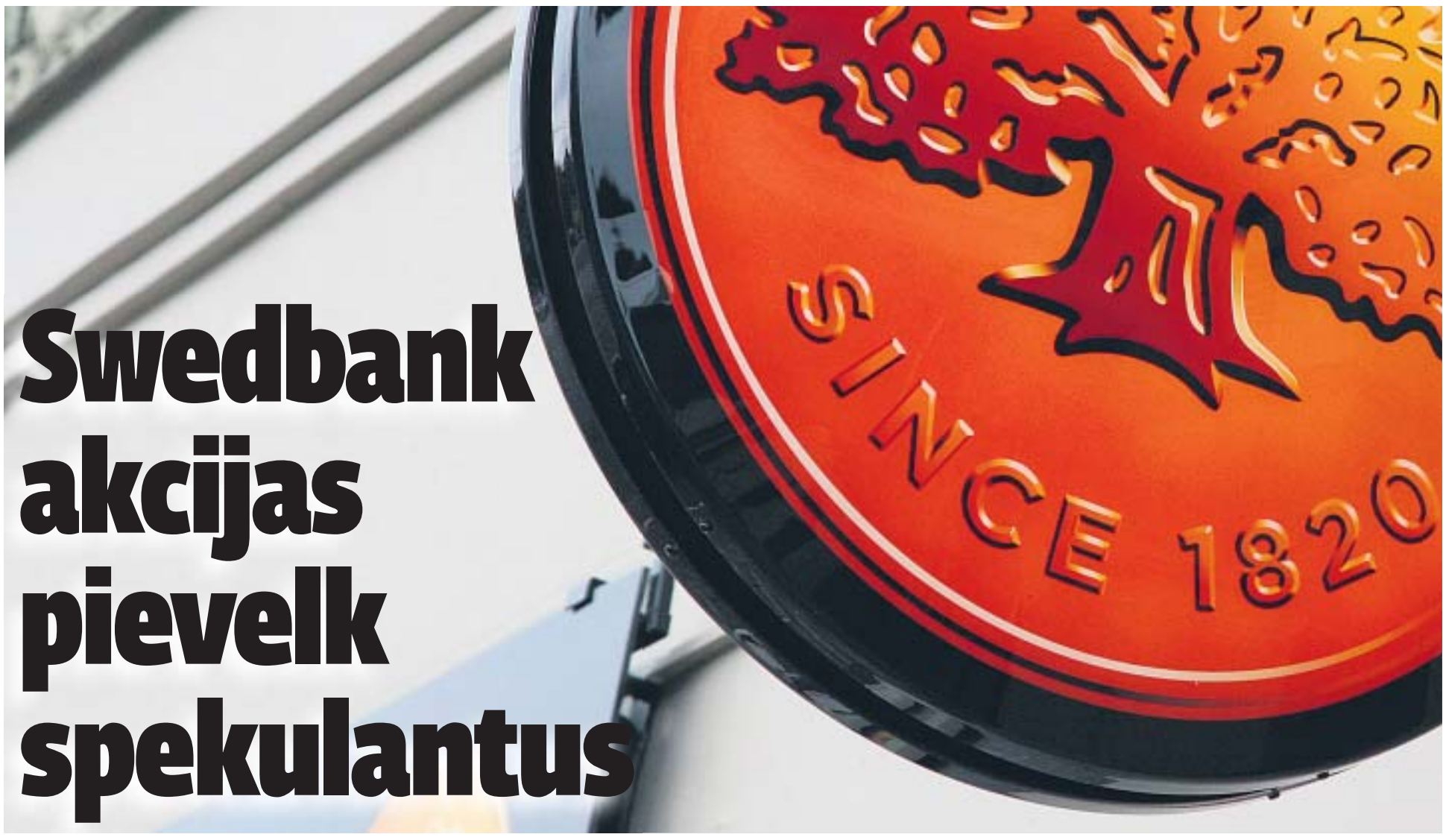

FOTO: RITVARS SKUJA, DB

Swedbank akcijas pievelk spekulantus

Neraugoties uz lieliem mīnusiem pusgada rādītājos, Swedbank akciju cena pieauga. Iemesls — kopējās tirgus tendences

Turklāt *Swedbank* akciju cena, kas gada laikā zaudējusi teju 60 % savas vērtības, šobrīd kļuvusi pievilcīga spekulācijām, jo ir ļoti augsta volatilitāte (cenu svārstīgums), uzskata *Maximus Capital Markets* vecākais brokeris Aleksejs Bakhtinovs.

SWEDBANK AKCIJU CENAS DINAMIKA
▸17.07.2008. – 17.07.2009., SEK

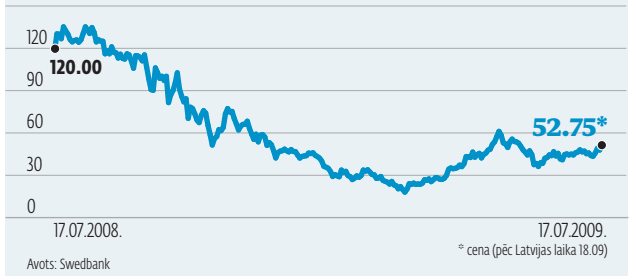

* cena (pēc Latvijas laika 18.09)

Avots: Swedbank

Miljonu mīnusi

Swedbank vakar nāca klajā ar bankas 2. ceturkšņa darbības rādītājiem, kas esot bijuši sliktāki nekā gaidīts - *Swedbank* grupas zaudējumi sasniedza 2 miljardus Zviedrijas kronu (ap 128 milj. Ls), tostarp Zviedrijā *Swedbank* strādāja ar peļņu 1.9 miljardu SEK apjomā (ap 121.8 milj. Ls), bet Baltijas valstīs *Swedbank* bija zaudējumi 2.12 miljardi SEK (ap 135.9 miljoni Ls). Tādējādi pusgadā kopumā *Swedbank* grupas zaudējumi bija 5.37 miljardi SEK, kas ir ap 344.2 milj. Ls (uzkrājumi sliktajiem kredītiem pusgadā sasnieguši 13.5 miljardi SEK jeb 865.3 milj. Ls), tostarp Zviedrijā *Swedbank* pusgadu pabeigusi ar 3.3 miljardu SEK peļņu (ap 211.5 milj. Ls), bet Baltijas valstu kopējie zaudējumi pusgadā sasniedza 4.7 miljardus SEK (301.3 milj. Ls). Latvijā *Swedbank* grupas zaudējumi sasniedza 169 miljonus latu, tajā skaitā pirmajā ceturksnī veiktie vispārējie uzkrājumi, kas, gatavojoties turpmākajai ekonomikas recesijai, tika veikti *Swedbank* Grupas līmenī 78.5 milj. Ls apmērā, tika pārnesti uz Latviju, lai absorbētu nākotnes kredītzaudējumus. Zviedrijas *Swedbank* arī paziņojusi, ka gaidāma būtiska darbinieku skaita samazināšana - par 3.6 tūkstošiem, tostarp Baltijas valstīs.

Tomēr neraugoties uz salīdzinoši negatīvām ziņām, bankas akciju cena biržā (*OMX Stockholm*) reaģēja pretēji, dienas laikā uzrādot kāpumu te par 6 %, te par 9 %, svārstoties 51 līdz 53 Zviedrijas kronu apjomā par vienu akciju. A. Bakhtinovs lēsa, ka bankas akciju cenu kāpumam nav saistības ar bankas rezultātu paziņošanu, bet tikai ar kopējām tirgus tendencēm. «Cilvēki grib ticēt, ka viss būs labi,» tā brokeris. Viņš arī skaidroja, ka šobrīd Eiropas tirgi atspēlē iepriekšējās dienas kāpumu Amerikas tirgos, kuru izsauca vadošo banku atskaites, kas bija labākas par gaidītām, bet *Swedbank* akcijas sekoja kopējām tendencēm, fundamentāli situācija nav mainījusies.

Maximus Capital brokeris arī piebilda, ka patlaban visas valstis skatās uz ASV un Ķīnu, jo ir ideja, ka šīs valstis var izvilkt pasauli no krīzes. Arī Zviedrijas SEB akciju cena piektdien uzrādīja kāpumu par vairāk nekā 2 %. Banka savas darbības 2. ceturkšņa rādītājus paziņos šodien.

Pozitīvi pavērsieni

Pēc četru nedēļu gara krituma pagājušā nedēļā varēja redzēt pieaugumu visos akciju tirgos, kam par iemeslu kļuva gan pozitīvi makroekonomiskie rādītāji, gan lielākoties labāki, nekā bija gaidīts, korporatīvie dati, tā *Swedbank Private Banking* Ieguldījumu pārvaldes vadītājs Atis Krūmiņš.

Atis Krūmiņš
Swedbank Private Banking
Ieguldījumu pārvaldes vadītājs

> **atmosfēra akciju tirgos uzlabojās, galvenais iemesls bija tas, ka investori sagaidīja vairāk pozitīvus nekā negatīvus datus**

Viņš minēja, ka pasaulē uzlabojās ekonomiskie indikatori, piemēram, Ķīna paziņoja par 7.9 % IKP pieaugumu gada laikā, kas liecina par Āzijas reģiona ekonomikas atgūšanos 2009.gada 2.ceturksnī un bija pozitīvs signāls tirgum. Pagājušā nedēļā pasaules akciju tirgus pieaugumu turpināja atbalstīt dati par ražošanas vides uzlabošanos ASV - samazinājās krājumi, kas nozīmē, ka tuvākajā nākotnē mēs varētu ieraudzīt rūpniecības izlaides pieaugumu, klāstīja A. Krūmiņš.

Uzmanības centrā bija 2. ceturkšņa uzņēmumu rezultāti, sevišķi svarīgi tirgum bija finanšu sektora rādītāji. Nedēļas sākumā tirgu pozitīvi pārsteidza *Goldman Sachs*, uzrādot lielākus ieņēmumus nekā bija prognozēts, savukārt *JP Morgan* pārsniedza analītiķu ieņēmumu prognozes 6 reizes. Visvairāk investori gaidīja smagi krīzes skarto *Citigroup* un *Bank of America* rezultātus. *Citigroup* ziņoja par peļņu, pārdodot savu brokeru darbības daļu *Smith Barney*, bet kredītu zaudējumi nebija tik lieli, kā prognozēja analītiķi. *Bank of America* atzina, ka, lai gan bankas rentabilitāte īpaši neuzlabojās, tomēr 2.ceturksnis ir bijis vieglāks bankai, tā A. Krūmiņš.

Ieva Mārtiņa
ieva.martina@db.lv

JĒLNAFTAS CENA

Brent (spot) cena Sullom Voe term., $/bbl

63.66

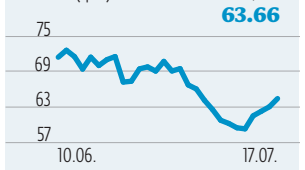

16.07.2009	62.26	2.25%
10.06.2009	70.71	-9.97%
17.07.2008	133.80	-52.42%

Avots: REUTERS

USD/LVL

Latu skaits 1 ASV dolārā

0.498

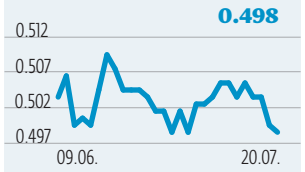

17.07.2009	0.499	-0.20%
09.06.2009	0.503	-0.99%
20.07.2008	0.443	12.42%

Avots: Latvijas Banka

EUR/USD

ASV dolāru skaits 1 EUR

1.4108

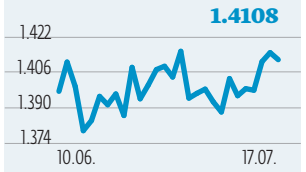

16.07.2009	1.4140	-0.23%
10.06.2009	1.3964	1.03%
17.07.2008	1.5857	-11.03%

Avots: REUTERS

RIGIBOR

3 mēnešu naudas tirgus likme latiem, %

15.60

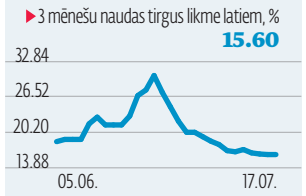

16.07.2009	15.60	0.00%
05.06.2009	17.92	-12.95%
17.07.2008	6.22	150.80%

Avots: Latvijas Banka

LIBOR USD

3 mēnešu naudas tirgus likme USD, %

0.50375

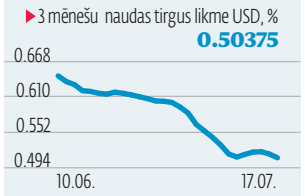

16.07.2009	0.51000	-1.23%
10.06.2009	0.63875	-21.14%
17.07.2008	2.78625	-81.92%

Avots: REUTERS

LIBOR EUR

3 mēnešu naudas tirgus likme EUR, %

0.94000

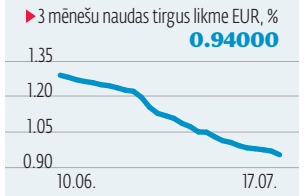

16.07.2009	0.95563	-1.64%
10.06.2009	1.27913	-26.51%
17.07.2008	4.95813	-81.04%

Avots: REUTERS

Nedēļa Baltijas akciju tirgū

Investori turpina atpūsties

Pašmāju tirgū nebija izteiktas tirgus tendences un nedēļas apgrozījums joprojām saglabājas ļoti zems- tikai nedaudz virs 50 tūkst. Ls. Vislielāko kritumu piedzīvoja *Latvijas kuģniecības* akcijas vērtība, kura saruka par 8 %, līdz 0.46 Ls, un *Valmieras Stikla šķiedras* akcijas, kuras vērtība saruka par 11.43 %, līdz 0.31 Ls. Procentuāli vislielāko kāpumu piedzīvoja *SAF Tehnika*, kuras akcijas vērtība pieauga par 30 %, līdz 0.65 Ls, taču tas nebūtu uztverams īsti objektīvi, jo kopējais nedēļas apgrozījums ar šīm akcijām sasniedza tikai ap 250 Ls, akcijas likviditātei šobrīd esot gaužām zemā līmenī.

Sliktāku sniegumu demonstrēja Igaunijas akciju tirgus, kur bija vērojams akciju cenu kritums lielākajai daļai akciju, kas varētu būt saistāms ar atsevišķu uzņēmumu sniegtajiem datiem par 2. ceturkšņa rezultātiem. Lietuvā, kā ierasts, lielāko daļu apgrozījuma veidoja tirdzniecība ar telekomunikāciju uzņēmuma *Teo LT* akcijām, kura akcijas cena nedēļu noslēdza bez būtiskām izmaiņām, pieaugot par nepilnu procentu.

Juris Jankovskis
Swedbank brokeris

Baltijā noskaņojums nebija tik optimistisks kā pasaules akciju tirgos, daļa akciju piedzīvoja vērtības kritumu.

Neliels mīnuss

SEB slēgtajam Nekustamā īpašuma fondam pusgadā salīdzinoši neliels «mīnuss».

Šogad pirmajā pusē nekustamā īpašuma fonda ienesīgums bijis nelielā mīnusā – 1. 45 % un tāds panākts, veidojot konservatīvu fonda portfeļa struktūru, *Db* atzina fondu pārvaldošās ieguldījumu sabiedrības *SEB Wealth Management* Portfeļu pārvaldnieks Pēteris Ivanovskis. Pēdējā laika nekustamā īpašuma tirgus negatīvās tendences spilgtāk redzamas, piemēram, *Parex* Baltijas nekustamā īpašuma fondam, kura ienesīgums kopš gada sākuma bijis mīnus 14.12 %.

«Uz šī gada pirmā pusgada beigām lielāko daļu no fonda aktīviem (vairāk nekā pusi) veidoja likvīdie aktīvi, tostarp naudas tirgus instrumenti, īsterminā depozīti un naudas līdzekļi. Šobrīd fonda portfelī ir divi projekti: viens no tiem ir aizdevuma veidā, bet otrs ieguldījums kapitālsabiedrībā, kura īpatsvars fonda aktīvos ir neliels,» skaidroja P. Ivanovskis. Fonda pirmā pusgada pārskats liecina, ka tā kopējie ienākumi bija 64.7 tūkst. Ls, bet pusgada zaudējumi sasniedza 28.1 tūkst. Ls. 9.4 % no neto aktīviem ieguldīti latu rezerves fondā, ieguldījums SIA *Brauna biroji* veido nepilnus 1.8 % no aktīviem. Kopumā nekustamā īpašuma fondam pieder 143 289 uzņēmuma daļas.

Savukārt 1.1 milj. Ls jūnija beigās glabājās noguldījumos *Nordea bankā* un *SEB Bankā*. Savukārt 604.3 tūkstošus latu fonds aizdevis SIA *Build up* tirdzniecības centra būvei Ādažos. Kopējie slēgtā ieguldījuma fonda, kura darbības termiņš noteikts līdz šā gada 31. decembrim, neto aktīvi jūnija beigās bija 1.91 milj. Ls. «Jauni ieguldījumi šogad netiks veikti, turpināsim strādāt pie esošiem projektiem un vērtēsim to realizācijas iespējas. Par fonda nākotni tiks lemts nākamajā ieguldītāju pilnsapulcē, kas plānota šā gada nogalē,» rezumēja P. Ivanovskis.

Ieva Mārtiņa

Resursi

Nafta

Jēlnaftas un naftas produktu cenas Eiropā un ASV*

	17.07.	16.07.	15.07.
Brent Dated, USD/barelu	63.66	62.26	61.49
Urals spot, USD/barelu	63.01	61.61	60.84
WTI, USD/barelu	62.9	62.04	61.46
Benzīns, USD/t	596	596	590
Dīzeļdegviela, USD/t	539.75	532	529.75
Kurināmā degviela, USD/t	514.75	507	504.75

*17.00 pēc Latvijas laika

Paskaidrojumi: Brent - Ziemeļjūras jēlnaftas Brent spot cena, Urals - CIF Roterdamā, WTI - West Texas Intermediate FOB Oklahomā, benzīns - Premium Unleaded, dīzeļdegviela Eiropā, ULSD CIF Ziemeļrietumeiropā

Starpbanku likmes

Latu likmes, % 17.07.2009.

Nosaukums	RIGIBID	RIGIBOR
Overnight	0.74	2.08
1 diena	0.74	2.08
7 dienas	1.30	3.34
1 mēnesis	7.32	12.32
3 mēneši	11.20	15.60
6 mēneši	13.02	18.26
12 mēneši	13.06	19.40

Dolārs, eiro, % 17.07.2009.

Termiņš	LIBOR USD	LIBOR EUR	EURIBOR
1 mēnesis	0.28625	0.54250	0.587
3 mēneši	0.50375	0.94000	0.954
6 mēneši	0.97125	1.20313	1.202
12 mēneši	1.49125	1.40188	1.395

Krāsaino metālu oficiālās cenas*

17.07.2009., USD

Metāls	Šodienas pērk	Šodienas pārdod	3 mēnešu pērk	3 mēnešu pārdod
Varš	5225	5230	5232	5233
Svins	1603	1704	1621	1623
Cinks	1517	1520	1545.5	1546
Niķelis	15875	15880	15950	15955
Alva	13170	13175	12950	12975

Metāls	Šodienas pērk	Šodienas pārdod	3 mēnešu pērk	3 mēnešu pārdod
Alumīnijs	1671	1671.5	1699	1700
Al.sakaus.	1480	1481	1510	1520

Dārgmetālu fiksācijas Londonā, USD/tr.oz.: zelts 934.5, sudrabs 13.16, platīns 1166, pallādijs 244.5

* Londonas metālu birža

Valūtas

Pasaules valūtu kursi*

17.07.2009.

ASV dolārs	USD	1.0000	1.4108
Albānijas leks	ALL	91.400	128.95
Argentīnas peso	ARS	3.8050	5.3681
Austrālijas dolārs	AUD	1.2478	1.7604
Azerbaidžānas manats	AZN	0.8038	1.1340
Baltkrievijas rubelis	BYR	2847.0	4016.5
Brazīlijas reāls	BRL	1.9298	2.7226
Bulgārijas leva	BGN	1.3863	1.9558
Čehijas krona	CZK	18.357	25.898
Čiles peso	CLP	531.50	749.84
Dānijas krona	DKK	5.2757	7.4430
Dienvidāfrikas rands	ZAR	8.0575	11.368
Dienvidkorejas vons	KRW	1254.5	1769.8
Eiro	EUR	0.7088	1.0000
Ēģiptes mārciņa	EGP	5.5800	7.8723
Honkongas dolārs	HKD	7.7495	10.933
Igaunijas krona	EEK	11.085	15.639
Indijas rūpija	INR	48.650	68.635
Izraēlas šekelis	ILS	3.9020	5.5049
Islandes krona	ISK	127.59	180.00
Japānas jena	JPY	93.980	132.59
Jaunzēlandes dolārs	NZD	1.5516	2.1890
Kanādas dolārs	CAD	1.1150	1.5730
Krievijas rublis	RUB	31.778	44.832
Ķīnas juaņa	CNY	6.8309	9.6370
Latvijas lats	LVL	0.4941	0.6971
Lielbritānijas mārciņa	GBP	0.6120	0.8634
Lietuvas lits	LTL	2.4459	3.4507
Malaizijas ringits	MYR	3.5630	5.0267
Marokas dirhams	MAD	7.9734	11.249
Makedonijas denārs	MKD	43.500	61.370
Meksikas peso	MXN	13.496	19.040
Norvēģijas krona	NOK	6.3807	9.0019
Polijas zlots	PLN	3.0674	4.3275
Rumānijas leja	RON	3.0063	4.2413
Saūda Arābijas riāls	SAR	3.7487	5.2887
Serbijas dinārs	RSD	65.826	92.867
Singapūras dolārs	SGD	1.4490	2.0442
Šveices franks	CHF	1.0779	1.5207
Taivānas dolārs	TWD	32.860	46.359
Tunisijas dinārs	TND	1.3303	1.8768
Turcijas lira	TRY	1.5230	2.1486
Ukrainas grivna	UAH	7.6500	10.793
Ungārijas forints	HUF	194.68	274.65
Uzbekistānas sums	UZS	1486.5	2097.1
Zviedrijas krona	SEK	7.8329	11.051

*Valūtas vienību skaits 1 ASV dolārā, 1 eiro. Valūtu kursi aprēķināti, ņemot vērā spot kursu pasaules valūtu tirgū plkst. 17.00 pēc Latvijas laika

LB valūtas/zelts

20.07.2009.

1 AUD	Austrālijas dolārs	0.398
1 BGN	Bulgārijas leva	0.359
1000 BYR	Baltkrievijas rubeļi	0.175
1 CAD	Kanādas dolārs	0.445
1 CHF	Šveices franks	0.463
1 CNY	Ķīnas juaņa	0.0728
1 CZK	Čehijas krona	0.027
1 DKK	Dānijas krona	0.0944
1 EEK	Igaunijas krona	0.0449
1 EUR	Eiro	0.702804
1 GBP	Lielbritānijas mārciņa	0.816
1 HRK	Horvātijas kuna	0.096
100 HUF	Ungārijas forinti	0.256
1 ILS	Izraēlas šekelis	0.128
100 ISK	Islandes kronas	0.391
100 JPY	Japānas jenas	0.531
1 LTL	Lietuvas lits	0.204
1 NOK	Norvēģijas krona	0.078
1 PLN	Polijas zlots	0.163
1 RON	Rumānijas leja	0.166
1 RUB	Krievijas rublis	0.0157
1 SEK	Zviedrijas krona	0.0636
1 TRY	Turcijas lira	0.326
1 UAH	Ukrainas grivna	0.0646
1 USD	ASV dolārs	0.498
1 XAU	Trojas unce (zelts)	466.529

Citu valstu valūtu kursus lasiet www.db.lv

Vērtspapīri

Akcijas NASDAQ OMX Riga +0.44%

17.07.2009.

Izmaiņas pret 16.07.

Uzņēmums	Pēdējā cena, LVL	Izmaiņa, %*	Vid. sv. cena, LVL	Tirgoto akciju sk.	Kopējais apgroz.
Oficiālais saraksts					
Grindeks	3.40	3.34	3.33	1065	3544.70
Latvijas Kuģniecība	0.46	-6.12	0.46	3000	1380.00
Olainfarm	0.53	0.00	0.53	2200	1167.50
SAF Tehnika	0.57	0.00	0.00	0	0.00
Ventspils nafta	0.95	0.00	0.00	0	0.00
Otrais saraksts					
Ditton pievadķēžu rūpnīca	0.12	0.00	0.12	1051	126.12
Latvijas balzams	1.14	0.00	0.00	0	0.00
Latvijas Gāze	4.35	0.00	4.32	1698	7338.62
Liepājas metalurgs	0.85	0.00	0.00	0	0.00
Rīgas kuģu būvētava	0.20	0.00	0.20	20	4.00
Valmieras stikla šķiedra	0.32	0.00	0.00	0	0.00

Akcijas NASDAQ OMX Tallinn -1.10%

17.07.2009.

Izmaiņas pret 16.07.

Nosaukums	Pēdējā cena, EUR	Izmaiņa, %*	Vid. sv. cena, EUR	Tirgoto akc. skaits	Kopējais apgroz.
Arco Vara	0.14	7.69	0.13	44462	5826.06
Baltika	0.60	1.69	0.59	4500	2655.77
AS Ekspress Grupp	0.54	-1.82	0.53	2168	1141.36
Estonian Telecom	4.20	-0.94	4.24	24943	106011.38
Harju Electrics	1.33	2.31	1.33	560	742.20
Jarvevana	0.29	0.00	0.00	0	0.00
Merko Ehitus	3.45	-1.15	3.47	1888	6559.24
Nordecon International	0.87	-3.33	0.87	255	221.85
Norma	2.40	0.00	2.45	190	465.10
Olympic Entertain. Group	0.54	1.89	0.53	1279	677.49
AS Silvano Fashion Group	0.35	12.90	0.35	17652	6103.20
Tallink Grupp	0.30	-6.25	0.30	778604	233117.61
Tallinna Kaubamaja	2.46	-4.65	2.47	2591	6397.29
Tallina Vesi	8.49	-0.12	8.49	50	424.50

Akcijas NASDAQ OMX Vilnius -0.14%

17.07.2009.

Izmaiņas pret 16.07.

Nosaukums	Pēdējā cena, LTL	Izmaiņa, %*	Vid. sv. cena, LTL	Tirgoto akc. skaits	Kopējais apgroz.
Apranga	1.63	0.00	1.61	17843	28777.26
Agrowill Group	0.35	12.90	0.35	34481	12068.35
City Service	4.98	-0.20	4.99	9985	49828.68
Invalda	1.39	0.00	1.37	3230	4440.70
Lietuvos Dujos	1.18	-1.67	1.19	4500	5359.60
Panevežio statybos trestas	2.35	6.82	2.29	75741	173258.62
Pieno Žvaigzdes	2.22	0.00	0.00	0.00	0.00
Rokiskio Suris	2.19	0.92	2.19	6301	13784.44
Rytu Skirstomieji Tinklai	1.53	0.66	1.55	2367	3663.87
Siauliu Bankas	0.70	1.45	0.71	14300	10093.00
Sanitas	7.39	4.08	7.29	2062	15027.10
Snaige	0.48	0.00	0.47	500	236.00
TEO LT	1.13	0.00	1.13	216414	243468.55
Ukio bankas	0.70	0.00	0.70	83850	58440.18
Utenos Trikotazas	0.70	0.00	0.00	0	0.00
Vilniaus Baldai	6.80	0.00	0.00	0	0.00
Vilkyskiu Pienine	1.27	0.00	0.00	0	0.00

Pasaules indeksi*

17.07.2009.

Birža	Indekss	Vērtība	Iepr. vērtība	Izm., %
Nujorka	Dow Jones Industrial avg.	8687.1	8711.82	–0.28
	Nasdaq Composite	1875.6	1885.03	–0.50
	S&P 500	935.83	940.74	–0.52
Buenosairesa	MerVal	0	1126.22	0.00
Honkonga	Hang Seng	18805.66	18361.87	+2.42
Osaka	Nikkei 225	9395.32	9344.16	+0.55
Londona	FTSE 100	4385.86	4361.84	+0.55
Frankfurte	Xetra DAX	4977.28	4957.19	+0.41
Parīze	CAC 40	3217.3	3199.68	+0.55
Stokholma	OMXS	255.89	252.45	+1.36
Šveice	SMI	5566.32	5538.57	+0.50
Budapešta	SE	15824.4	15873.37	–0.31
Varšava	WIG20	1914.31	1913.86	+0.02
Prāga	PX indekss	949.6	948.4	+0.13
Maskava	RTSI	923.33	903.23	+2.23
Ukraina	PFTS indekss	387.51	382.38	+1.34
Ķīna	SSE Composite	3189.741	3183.742	+0.19

*17.00 pēc Latvijas laika

REUTERS

Interneta veikalu TOP

Zvaniet, sūtiet e-pastu!

Dace Skreija
DB tematisko lapu redaktore
dace.skreija@db.lv, 67084412

Turpmāk interneta tirgotāju skaits vēl samazināsies

Lielākie interneta veikali 2008. gadā apgrozījuši apmēram 25 miljonus latu

Tas ir par 10 % vairāk nekā iepriekš, tomēr kopumā katram interneta veikalam veicies dažādi, liecina *Db* pētījums par interneta veikalu darbības rezultātiem 2008. gadā. Salīdzinot ar 2007. gadu, daži ir zaudējuši apgrozījuma apjomus, SIA *L grupa* – 39 %, SIA *Sunday* un SIA *FF Baltic* – 21 %, tomēr lielākajai daļai veikalu ir izdevies palielināt apgrozījumu, ievērojamākie pieaugumi bijuši SIA *Hi-End Technology* – 102 % un SIA *Baltic Able Traders* – 55 %. Diemžēl informācijas trūkums liedz spriest, kādus apjomus pērn ir apgrozījis viens no lielākajiem interneta veikaliem – *220.lv*. *Lursoft* datu bāze liecina, ka SIA *Baks*, kam pieder *220.lv*, kopējais apgrozījums 2008. gadā bijis 12 milj. Ls, kas ir par 19 % mazāk nekā iepriekš. Uzņēmuma gada pārskatā kā darbības veidi norādīti – tirdzniecība un sev piederošo nekustamo īpašumu apsaimniekošana.

Pelna maz

Lai arī interneta veikali kāpinājuši apgrozījumus, tomēr strādāt ar ievērojamu peļņu nav izdevies. Peļņas neesamība var spēcīgi ietekmēt uzņēmuma maksātspēju nākotnē. Visvairāk 2008. gadā nopelnījusi SIA *Mobilukss* – 22 tūkst.Ls, kā arī SIA *Baltic Able Traders* un SIA *Sunday* – 6 tūkst.Ls katrs. Ar zaudējumiem strādājuši vismaz četri TOP 15 uzņēmumi – SIA *Xnet*, SIA *L Grupa*, SIA *FF Baltic* un SIA *Digital Net*.

«Šobrīd liels skaits interneta veikalu vairs nav spējīgi nokārtot savas saistības pret piegādātājiem un bankrotē. Nespēja pildīt saistības ir skārusi arī dažus lielos interneta veikalus. Tāpat ir ievērojami samazinājies pirkumu skaits līzingā, jo banku klienti ir izsmēluši savus saistību limitus un bankas vairs neapstiprina jaunus līzingus,» tā SIA *Xnet* īpašnieks Mārtiņš Švāns. Arī SIA *M 79* izpilddirektors Mārtiņš Brezauckis prognozē daudzu mazo interneta veikalu bankrotus, tomēr to skaitā varētu būt arī kāds TOP 15 interneta veikals. «Īpaši strādājot šajā virzienā, ir plānots piesaistīt apmēram 30 % klientu no darbību beigušajiem konkurentiem,» ar plāniem, kā izmantot esošo situāciju, dalās M. Brezauckis. Teiktajam piekrīt SIA *L Grupa* valdes loceklis Pauls Kreicbergs: «Tiem, kas paliks tirgū, strādāt būs vieglāk.»

Db jau rakstīja, ka SIA *Euroshop*, kam piederēja interneta veikals *euroshop.lv*, ir atzīts par maksātnespējīgu. Šobrīd interneta veikalu savā paspārnē ņēmis SIA *Alkom*, kas apkalpo interneta veikalu *neostore.lv*. SIA *Alkom* pārņēmis tikai interneta domēna adresi *euroshop.lv*, nevis kompāniju. Uzņēmuma vadītājs Aleksandrs Haritonovs pastāstīja, ka, tā kā *euroshop.lv* ir savi pastāvīgie klienti, nākotnē nav plānota abu e-veikalu apvienošana, tomēr abu veikalu darbību pilnībā nodrošina SIA *Alkom*. Jautāts par garantiju precēm, kas iegādātas no SIA *Euroshop*, A. Haritonovs atklāja, ka tā atkarīga no preces. Ja prece atrodama arī *neostore.lv*, tad SIA *Alkom* nodrošinās garantijas apkalpošanu precei. Jāatgādina, ka pērn SIA *Euroshop* pēc Db apkopotās informācijas bija otrs lielākais interneta veikals Latvijā.

Cer saglabāt apjomus

Lielākie interneta veikali šogad plāno saglabāt 2008. gada apjomus. «Pagājušajā gadā *Xnet* interneta veikaliem bija paredzēts 40 % apgrozījuma pieaugums pret 2007. gadu, ko arī veiksmīgi līdz septembrim izpildījām. Taču gada pēdējos 3 mēnešos *Xnet* apgrozījums bija par 40 % mazāks nekā plānots,» secina M. Švāns. Pērn uzņēmums piesaistīja privāto investoru, kas deva iespēju ieviest jaunas tehnoloģijas un uzlabot klientu servisa kvalitāti. «Tas ļauj justies daudz stabilāk šajos sarežģītajos ekonomiskajos apstākļos,» tā M. Švāns.

SIA *Mobilux* interneta veikalam *1shop.lv* 2008. gada sākumā izdevies palielināt apgrozījumu, ko izdevies saglabāt arī gada otrajā pusē, pieaudzis darbinieku skaits, kā arī uzlabota interneta veikala mājaslapa. Tomēr šobrīd uzņēmums saskāries ar ievērojamu apgrozījuma kritumu, īpaši «sāpīgs» bijis 2009. gada pirmais ceturksnis, otrajā ceturksnī apgrozījums saglabājies līdzvērtīgs. Jāatzīmē, ka *1shop.lv* svarīgākie tirdzniecības produkti ir mobilie tālruņi un datori. Šiem produktiem uzņēmums spēj nodrošināt īpaši konkurētspējīgu cenu, jo nodarbojas arī ar to vairumtirdzniecību. SIA *Mobilux* valdes priekšsēdētājs Mareks Beluga piekrīt, ka šis būs izdzīvošanas gads, daudzi uzņēmumi, t.sk., interneta veikali bankrotēs, tomēr ir optimistisks, ka zemākais punkts jau ir sasniegts.

«Sākot ar 2008. gada vidu ir mainījušies iepirkšanās paradumi – «varu» un «gribu» pirkumus ir nomainījuši «apdomīgie» pirkumi, kad tiek izvēlēta prece par zemāku cenu, bet ar labiem tehniskiem parametriem,» tā SIA Neo interneta veikala vadītājs Ints Trifanovs. FOTO: VITĀLIJS STĪPNIEKS, DB

Iziet ārpus Latvijas

«Neskatoties uz vispārēju stagnāciju, *24.lv* meitas uzņēmums 2008. gada beigās atvēra savu veikalu arī Lietuvā (*www.shop24.lt*). Pateicoties lielākam tirgum, ir cerība 2009. gadu pabeigt ar līdzīgu apgrozījumu kā 2008. gadā,» tā P. Kreicbergs.

SIA *Rovens* valdes priekšsēdētājs Juris Pilipivs pastāstīja, ka uzņēmuma mērķis šobrīd ir samazināt izmaksas un attīstīt jaunus tirgus segmentus. «Ļoti svarīgi piesaistīt jaunus piegādātājus ārpus Latvijas, jo lielie vairumtirgotāji Latvijā pērn un arī šogad noteica mākslīgi paaugstinātas pārdošanas cenas daļai ražotāju preču (*Samsung*, *LG*, *Philips*, *Kettler* utt.). Bet no 2008. gada pēdējā ceturkšņa pilnībā pārtrauca *LG* un *Samsung* tirdzniecību interneta veikalos, pirms tam pastiprināti kontrolējot interneta veikalus ar kontrolpirkumiem. Tāpēc plānots uzsākt darbību ārpus Latvijas,» tā J. Pilipivs.

Mainās paradumi

Mainoties ekonomiskajiem apstākļiem un sekojot līdzi prognozēm par ekonomikas attīstību, mainās arī pircēju iepirkšanās paradumi. «Sākot ar 2008. gada vidu, pircējiem samazinājās pieejamo līdzekļu apjoms. Tā rezultātā pirkumus, kad klienti iegādājās ekskluzīvas preces vai dāvanu kartes 1000 Ls vērtībā un kuru iegādes iemesls bieži vien tika motivēts ar «varu» un «gribu», nevis vajag, nomainīja «apdomīgie» pirkumi. Pirms pirkuma izdarīšanas pircēji ir sākuši rūpīgāk to izvērtēt un izvēlēties preci par zemāku cenu, bet ar labiem tehniskiem parametriem,» pastāstīja SIA *Neo* interneta veikala vadītājs Ints Trifanovs. To apstiprina arī apgrozījuma kritumi līdz šim populārām precēm. P. Kreicbergs atzīst, ka ievērojami krities apgrozījums no mobilo tālruņu un digitālo fotokameru tirdzniecības.

Dace Skreija
dace.skreija@db.lv, 67084412

Informācijai Lielākie interneta veikali pēc neto apgrozījuma 2008. gadā

Vieta nozarē 2008	Vieta nozarē 2007	Interneta veikals	Mājaslapa	Apgrozījums, milj. Ls	Izmaiņas pret 2007, %	Peļņa, tūkst. Ls	Rentabilitāte, %
1	1	Neo SIA * **	www.neoshop.lv	3.85	-3.14	n.d.	n.d.
2	3	Xnet SIA *	"www.xnet.lv, www.aboluveikals.lv, www.sexystyle.lv"	3.52	19.32	-72.00	-2.05
3	4	Alkom SIA *	"www.neostore.lv, www.euroshop.lv"	3.37	31.21	2.94	0.09
4	6	Mobilukss SIA	www.1a.lv	3.11	13.22	21.90	0.70
5	5	L Grupa SIA	www.24.lv	1.50	-38.85	-64.90	-4.33
6	10	Hi-End Technology SIA	www.brivi.lv	1.35	102.14	3.01	0.22
7	8	INK 99 SIA	www.veicis.lv	1.31	-9.00	n.d.	n.d.
8	-	Digital Net SIA	www.discover.lv	1.24	2.09	-7.93	-0.64
9	9	Rovens SIA * ****	www.starshop.lv	1.20	33.33	n.d.	n.d.
10	-	Baltic Able Traders SIA	www.2u.lv	1.02	55.10	5.95	0.58
11	11	Mobilux SIA *	www.1shop.lv	1.00	n.d.	n.d.	n.d.
12	7	FF Baltic SIA	www.ff.lv	0.82	-20.45	-29.37	-3.58
13	-	Sunday SIA	www.labacena.lv	0.36	-21.44	5.89	1.65
14	12	Internet Shopping SIA	www.2009.lv	0.36	27.87	0.40	0.11
-	-	Baks SIA *****	www.220.lv	11.92	-19.28	128.62	1.08

* UZŅĒMUMA SNIEGTIE DATI; ** NORĀDĪTS APGROZĪJUMS TIKAI NO INTERNETA VEIKALA DARBĪBAS; *** ŠOBRĪD INTERNETA VEIKALS IR PĀRDOTS SIA HAIKU, KAS 2009. GADĀ ŠO BIZNESU IR IZĪRĒJIS SIA PROSPERITY; **** NORĀDĪTS UZŅĒMUMA KOPĒJAIS APGROZĪJUMS UN PEĻŅA, JO NAV ZINĀMS, KĀDU DAĻU NO TĀ RADA INTERNETA VEIKALS
AVOTS: LURSOFT, UZŅĒMUMU SNIEGTIE DATI, DB

Zvaniet, sūtiet e-pastu!

Ingrīda Drazdovska
DB tematisko lapu redaktore
ingrida@db.lv, 67084452

sapa:
Veidojot nākotni
www.sapaprofili.lv
Alumīnija profili

Idejām un iedvesmai tālrunis 6 7147661

Arhitektūrai Latvijā labs

Par mūsdienu Latvijas arhitektūras kvalitāti varam tikai priecāties

Tā domā bijušais Kijevas galvenais arhitekts Sergejs Babuškins, kurš ir autors simt stāvu ēkas projektam Kijevā un uzskata, ka augstbūves ir pilsētvides akcenti, no kuriem nevajadzētu vairīties. Tiesa, no citu valstu speciālistiem dzirdēti arī atšķirīgi viedokļi. S.Babuškins arī domā, ka nav vajadzīgas arhitektu padomes un kolēģijas, bet jāuzticas investoriem un projektu autoriem. Par to *Db* izvaicāja S. Babuškinu viņa kārtējā viesošanās reizē Rīgā.

Jūs esat daudzus gadus strādājis Latvijā.

Tie bija piecpadsmit gadi, vairāk iznāca strādāt Jūrmalā, mazāk Rīgā, vēl strādāju arī Tallinā un Kaļiņingradas apgabalā.

Kad tagad atbraucat ciemos, kā vērtējat procesus arhitektūrā, ko redzat Rīgā, Jūrmalā?

Ir skaidrs, ka Jūrmala nevar nākotnē pastāvēt tikai ar koka arhitektūru vien. Padomju laikā būvētās dziednīcas arī savu laiku ir nokalpojušas. Mana iemīļotā vieta Jūrmalā bija *Jūras pērle*, kuras vairs nav. Ja tās vietā būs jauna, kaut vai daudzstāvu ēka, nebūs nekas briesmīgs. Agrāk bija ierobežojums stāvu skaitam, bet tāpat bija arī daudzstāvu sanatorija *Baltija*, viesnīca *Jūrmala*, Rakstnieku nams, sanatorija *Jaunķemeri*, un atpūtnieki vēlējās apmesties tieši augšējos stāvos.

Kā vērtējat arhitektūras kvalitāti Rīgā?

Rīga mani priecē ar stilu un daudzveidību, bet uzskatu, ka ar laiku arī Rīgā parādīsies vairāk augstceltņu, un tas nebūs nekas slikts. Šādas ēkas ir visā pasaulē. Ir vienlaikus jāsaglabā vecpilsēta, tā ir labi saglabāta, bet apkārtnē nedrīkst aizliegt būvēt arī jaunas, modernas ēkas. Kontrasts starp seno un jauno ir pats labākais, kas var būt.

Vai vecpilsētā esošajās tukšajās vietās vajadzētu būvēt modernas ēkas vai stilizēt pēc vēsturisko celtņu līdzības?

Es uzskatu, ka ir jābūt mūsdienīgai arhitektūrai. Būvēt mūsdienās kaut ko līdzīgu kā senatnē ir murgaina ideja. Nav tādu speciālistu, kas varētu perfekti to paveikt. Mums Kijevā ir tā pati problēma - kaut ko uzzīmē, nokopē no žurnāliem, bet nav ne zināšanu, ne stila izjūtas. Tas ir jāmācās, ir jāelpo kā tajā laikā.

Kādas tendences jūtamas Kijevas arhitektūrā?

Tas, kas notiek Kijevā, Tallinā, Rīgā, Maskavā, ir viens un tas pats. Ir divas pieejas - vieni saka, ka neko nedrīkst aiztikt, neko nedrīkst nojaukt, lai paliek viss, kā ir bijis. Ir otri, kas būvē kaut ko jaunu, cilvēki pierod un priecājas. Bet, kamēr kaut ko jaunu būvē, arhitekti tiek lamāti bez apstājas. Jāsaprot, ka tās ir privātās investīcijas, un investora un projekta autora, arhitekta viedoklim ir jābūt izšķirošajam. Ir viena slimība, kas ir saglabājusies tikai bijušajā PSRS - tās ir arhitektu padomes un kolēģijas. Es pats daudzus gadus tādu esmu vadījis, bet mūsdienās tādu vairs nevajag. Ir apbūves noteikumi, ir autors un ir investors. Ir jāpalīdz cilvēkiem, kas riskē, un bizness ir risks.

Ar ko nodarbojas jūsu arhitektu birojs?

Mēs projektējam sabiedriskās ēkas, tostarp viesnīcas, biznesa un tirdzniecības centrus, dzīvojamās ēkas, esam projektējuši arī skolas, bērnudārzus, tiltus, viaduktus. Es lepojos, ka mēs protam arī ūdensvada un kanalizācijas projektus veidot. Augstākā ēka, kuras projektu es pats izstrādāju, ir ar simt stāviem, pat kolēģiem nerādīju, aiznesu uz pilsētas domi, un tur aiz izbīļa visi saskaņoja. Pēc tam, kad jau bija saskaņots, sāka klaigāt.

Kā izjūtat būvniecības apjomu kritumu?

Es to saucu par atelpu, nevis kritumu. Mēs savās emocijās bijām kļuvuši kā nekontrolējama lokomotīve, prasības pēc apjomiem kļuva arvien lielākas, un, ja to neapturētu, vienkārši nebūtu, kas to visu finansē. Turklāt sāka klibot darbu kvalitāte. Šobrīd ir apstājušās neprātīgās attīstības tendences. Jau šobrīd jāgatavojas jaunai attīstībai, jāmeklē jauni partneri, savi cilvēki, ar ko strādāt. Es 90. gados esmu četrus gadus strādājis Somijā, un somi man iemācīja ļoti daudz par biznesu. Ir jāpārveido sava domāšana, jāveido kontakti bez liekām emocijām.

Viesojoties Latvijā, jūs aicinājāt uz sadarbību Latvijas uzņēmējus. Kā jūs reāli iztēlojaties šo sadarbību?

Es neaicināju, bet analizēju iespējas. Ir skaidrs, ka jūsu celtniekus mums nevajag. Ta-

CV Sergejs Babuškins

- **Dzimis** 1947. gadā
- **1971.g.** beidzis Maskavas arhitektūras institūta Urālu filiāli
- **1971. – 1984.g.** strādājis Latvijā
- **1984.g.** pārcēlies uz Kijevu, strādājis par uzņēmuma *Kijevprojekt* inženieru pārvaldes priekšnieku
- **Vadījis Kijevā** pirmo privāto projektu biroju *Pioņer*
- **1996.g.** iecelts par Kijevas galveno arhitektu
- **Šobrīd** – Sergeja Babuškina arhitektu biroja radošais direktors
- Starptautiskās arhitektūras akadēmijas profesors
- **Dažas projektētās ēkas un objekti Kijevā:**

Bankas *Ukraina* ēka
Jaunapustuļu baznīca
Biroju centrs *Millenium*
Restorāns *McDonalds*
Tirdzniecības un izklaides centrs *Globuss* un Neatkarības laukuma rekonstrukcija
Darījumu centrs *Leonardo*

AVOTS: WWW.ARCHUNION.COM.UA

Ēku siltināšana

Pretendē uz finansējumu

Būvniecības, enerģētikas un mājokļu valsts aģentūra (BEMA) līdz 16.jūlijam saņēmusi 14 projektu pieteikumus ES struktūrfondu līdzfinansējumam aktivitātē «Daudzdzīvokļu māju siltumnoturības uzlabošanas pasākumi». Tādējādi noslēgusies projektu pieteikšanas trešā kārta. Visvairāk projektu pieteikumu ir saņemti no Rīgas reģiona - 5 un Vidzemes reģiona – arī 5, informēja BEMA ES struktūrfondu ieviešanas departamenta vecākā konsultante Signe Kajaka. Kopumā aģentūra jau ir saņēmusi 44 projektu pieteikumus, no kuriem 16 projektu pieteikumi jau ir apstiprināti. Uzsākta projektu pieteikumu pieņemšanas atlases 4. kārta aktivitātei, kura ilgst līdz 17.augustam. **A.Rozentāls**

Ūdenssaimniecība

Remus īstenos 2 miljonu projektu

Konkursā par tiesībām veikt Saldus ūdenssaimniecības rekonstrukciju uzvarējusi energobūvmontāžas firma *Remus*. IUB mājaslapā atrodamā informācija liecina, ka darbi tiks veikti par 1.99 miljoniem latu. Saldus pašvaldības SIA *Saldus komunālserviss* ar ES Kohēzijas fonda līdzfinansējumu jau martā uzsāka īstenot projektu «Ūdenssaimniecības pakalpojumu attīstība Saldū». Tā kopējais finansējums ir ap 5.5 milj. Ls, projekts jāpabeidz 2011. gadā, ziņo LETA. **A.Rozentāls**

Katru pirmdienu laikrakstā
«Dienas bizness» tematiska rubrika
Būve & Īpašums

Ar reklāmas izvietošanu
Jums palīdzēs Dzintra Androsova
☎ 67084430, 26523363
dzintra.androsova@db.lv

Tīmenis

Mūsdienu pilsētā jāvalda kvalitatīvai modernajai arhitektūrai, uzskata arhitekts no Kijevas Sergejs Babuškins. FOTO: ELĪNA KURSĪTE, DB

ču celtniecības materiāliem ir jāmeklē noieta tirgi, un tas var izdoties. Latvijas būvmateriāli vienmēr ir bijuši līmenī, kāpēc mums vajadzētu vest no Polijas, ja mēs varam pirkt no Latvijas. Bet ir jādibina kontakti.

Speciālistiem no Latvijas ir laba slava. Es savā laikā Kijevā guvu panākumus tikai tāpēc, ka man bija zināma Latvijas skola - es biju paradis pildīt solījumus un turēt doto vārdu. Man pat prasīja augstas amatpersonas - kur tu to iemācījies? Latvijā. Savukārt politiķu līmenī starp abām valstīm ir jābūt sadarbības programmai, tādai, ko nevar ietekmēt ministru politiskā piederība.

Atis Rozentāls

atis.rozentals@db.lv ☎ 67084524

Viedoklis Nevaram ignorēt

Jānis Dripe, Rīgas pilsētas arhitekts:

Pilsētas attīstības plānā konceptuāli ir iezīmētas vietas augstbūvēm. Mums nav brīvas rokas, jo vairākas augstbūves Rīgā jau ir, turklāt divas no tām absolūti nepareizās vietās – viesnīca *Latvija* un Zemkopības ministrija. Rīga nevairās no šī izteiksmes veida, pilsētas ar augstbūvēm parasti pasvītro savas ambīcijas, resursu koncentrāciju. Viduslaikos baznīcas simbolizēja reliģijas varenību, bet to torņi tomēr bija garīguma simbols. Tas, ka mūsdienās šo vietu aizņem darījumu ēkas, kas ir naudas un varas simbols, diez vai liecina par sabiedrības veselību.

Kas attiecas uz arhitektu kolēģijām, es tomēr esmu demokrātijas piekritējs. Lai cik gudra nebūtu viena amatpersona, demokrātiskas apspriešanas process kompetentu kolēģu lokā ir labākais risinājums. Esmu iepazinies, kā šādas kolēģijas strādā Kārdifā, Edinburgā, Vankūverā. Es varu konsultēt individuāli, izteikt savu viedokli, bet gala lēmumam jābūt koleģiālam.

Spānijas īpašumu tirgū lēna sasilšana

Spānijas nekustamo īpašumu tirdzniecība joprojām ir iespējama uzņēmējdarbības joma arī Latvijā

Šobrīd atgriezusies pircēju interese, ko palīdzējuši atdzīvināt gan Spānijas valdības atbalsta soļi, gan cenu kritums. FOTO: VĒSMA LĒVALDE, DB

Zemākais punkts Spānijas īpašumu tirgū bijis pērnruden, šobrīd atgriezusies pircēju interese, ko palīdzējuši atdzīvināt gan Spānijas valdības atbalsta soļi, gan cenu kritums. Baltijas valstu klientiem - arī vēlme meklēt kvalitatīvākus dzīves apstākļus nekā dzimtenē, *Db* stāsta Spānijas kompānijas *Masa International* pārstāvja Latvijā SIA *Espacio* līdzīpašniece Natālija Grebņeva.

«Ja 2008. gada rudenī bijām diezgan nobažījušies par mūsu uzņēmuma nākotni, tad šobrīd varu teikt - viss atkal notiek,» apgalvo N. Grebņeva. «Ja cilvēkam ir nelieli iekrājumi, tad šobrīd ir ārkārtīgi labs investīciju laiks Spānijā,» ir pārliecināta uzņēmēja.

Pārceļas uz dzīvi

Jaunums Spānijas nekustamo īpašumu tirgotājiem un iznomātājiem ir Baltijas pircēju interese par komercplatībām. Vairāki Latvijas klienti, meklējot īpašumu dzīvošanai, jautā arī par komercplatību cenām un nomas vai iegādes iespējām, atklāj Natālija Grebņeva. Vairāki cilvēki no Latvijas sākuši savu biznesu Spānijas piekrastes kūrortos, jo tur ir saglabājies pieprasījums un Spānijā ir salīdzinoši vieglāka uzņēmuma reģistrēšana, viņa skaidro. Labākais laiks neesot restorānu biznesam, taču, piemēram, skaistumkopšanas pakalpojumus pieprasa joprojām. Klientus piesaista arī nemainīgā Spānijas piekrastes vērtība - klimats. Joprojām ārzemniekiem šeit pieejami hipotekārie kredīti. «Samazinājies ir kredīta apjoms, stingrākas ir prasības dokumentu noformēšanā, tomēr pie pašreizējās *Euribor* likmes kredīti ir ļoti izdevīgi,» uzsver SIA *Espacio* pārstāve. Vairums šo kredītu Spānijā tiek izsniegti ar procentu likmi *Euribor* +1%. Turklāt no 2009. gada sākuma Spānijā ir atcelts nekustamā īpašuma nodoklis, kas labvēlīgi ietekmē tirgu kopumā.

Informācijai Jauno projektu cenas Spānijā (2009. g. 30. jūnijs)*

Reģions	minim. cena (eiro/m²)	max. cena (eiro/m²)
Castellon de la plana	1538	5064
Valencia	1596	7548
Alicante	1353	3238

*JĀŅEM VĒRĀ, KA ATTĪSTĪTĀJI DAŽKĀRT IR GATAVI PAT UZ 50 % ATLAIDI

AVOTS: SPĀNIJAS VĒRTĒTĀJU APVIENĪBAS SOCIEDAD DE TASACIONES DATI

Gaida stabilizēšanos

Cenu lejupslīde Spānijā neesot pastāvīgs lielums. Esot jaunie projekti, kuros cena kritusi par 10 %, esot arī par 50 % zemāku cenu nekā pirms gada. Īpašumu tirgu «silda» lēnāka ekonomikas sabremzēšanās, patēriņa indeksa samazināšanās un zemāks bezdarba līmenis, nekā iepriekš tika prognozēts. Vienlaikus samazinās inflācija, krīt procentu likmes hipotekārajiem kredītiem. Īpašumu cenu līmenis ir zemākais 20 gadu laikā. «2009. gada pirmajā pusē joprojām vērojama neliela cenu lejupslīde, kas turpināsies, līdz būs sasniegts līdzsvars starp pieprasījumu un piedāvājumu. 2008. gadā jauno projektu piedāvājums saruka trīs reizes, tāpēc kritiskais punkts varētu būt tuvu,» vēsta *Masa International* prognoze šim gadam. Spānijas tirgus esot mierīgāk nekā citas Rietumeiropas valstis pārcietis krīzi, atzīst arī N. Grebņeva. Īpaši tas attiecas uz Vidusjūras piekrasti, kur brīvu zemju celtniecībai pietikšot vēl tikai 5 – 7 gadus.

Vēsma Lēvalde

Atgādinām: no 26. jūnija līdz 7. augustam laikraksts «Dienas bizness» iznāk **3 reizes nedēļā** – pirmdienās, trešdienās un piektdienās

1 PLUS 1 STUDIJA trāpa jau pirmajā uzstādītajā mērķī

Sākam biznesu Trīs jauno arhitektu pirmā darbības gada rezultāts ir Arhitektūras gada balva kategorijā Iekštelpu dizains

«Diplomdarbs, universitātes un iekrātā pieredze kalpoja, ka 1 PLUS 1 STUDIJA sākums nav balta lapa, tātad nav sākums pilnīgi no nulles,» atzīst Mārtiņš Pīlēns (no kreisās) un Morics Agne. FOTO: JURIS PĪLĒNS

Biznesa fakti

- **Nosaukums:** SIA *1 PLUS 1 STUDIJA*
- **Dibināšanas gads:** 2008
- **Vieta:** Liepāja
- **Dibinātāji:** a/s UPB
- **Strādājošo skaits:** 3
- **Darbības veidi:** projektēšanas pakalpojumi

AVOTS: 1 PLUS 1 STUDIJA

Iegūta arī žurnāla *DEKO* specbalva kategorijā *Ekonomiskais dizains* par tā paša objekta mēbelēm.

Uzņēmuma ideoloģiskās saknes meklējamas Vācijas un Austrijas universitāšu gaiteņos un darba telpās, kad, tuvojoties studiju beigām, topošie arhitekti arvien biežāk cilājuši jautājumu — ko un kur tālāk? Mārtiņam Pīlēnam bijusi skaidra vēlamā vīzija, kas sakrita ar pāris draugu uzskatiem: starpdisciplināra un starptautiska darbība, izmantojot studiju gados iegūtos kontaktus. Un viņam izdevies pārliecināt arī studiju biedrus doties uz Latviju un likt enerģiju lietā šeit, Latvijā, nevis citur Eiropā. Sadarbības un kopīgās idejas iestrādes pārbaudītas Ogres pilsētas rīkotajā plenērā, kur iegūtā atzinība devusi pirmo starta kapitālu un motivējošu atspērienu uzņēmuma dibināšanai. 2008. gadā ar a/s *UPB* atbalstu tapa SIA *1 PLUS 1 STUDIJA*, kurā sevi pieteica *Bauhaus Universitat Weimar* (Vācija) absolventi Mārtiņš Pīlēns un Morics Agne (Moritz Agne), kā arī *Machintosch School of Architecture* absolvents Niklāvs Paegle. Diplomdarba izstrādei Mārtiņš Pīlēns apzināti izvēlējies novietni Vecrīgā. «Ar domu nostādīt domāšanu Latvijas virzienā un apkopojot iepriekšējo gadu zināšanas, vienlaikus pievēršot studiju biedru interesi Rīgai,» atzīstas M. Pīlēns. «Es to uztveru kā atskaites punktu visa sākumam,» viņš piebilst.

Ar Eiropas bagāžu

M. Pīlēns un N. Paegle vienu gadu studiju apmaiņas programmā studējuši arī Vīnes Mākslas akadēmijā, Mārtiņa prakses vieta bijusi *ARTEC-Architekten* birojs Vīnē.

«Aizsākums *1PLUS1 STUDIJAS* pusotra gada laikā paveiktajiem darbiem meklējams *Bauhaus-Universitat Weimar* un *Vīnes Mākslas akadēmijā*. Tur iegūtās ideoloģiski diametrāli pretējās zināšanas kopā ar gūto pieredzi Vīnes arhitektu birojos ietekmējušas uzņemto arhitektūras domāšanas virzienu un strādāšanas principus,» savu darbību raksturo Mārtiņš Pīlēns. Internacionālā komandā, kur vidēji aritmētiskā darba valoda ir angļu, pirmās problēmas sagādājusi precīza darbu sadale, izmantojot katra valodas zināšanas, resursus un spēcīgās puses, atzīst M. Pīlēns. Paralēli centušies pierast pie ikdienas ritma, nepazaudējot to darba degsmi, paškritisku attieksmi un diskusiju kultūru, kas savesta no universitātēm kā bagāža.

Strādā kustībā

1 PLUS 1 STUDIJA darbinieki nav konstants lielums. Niklāvs Paegle šobrīd ir devies uz Londonu pabeigt maģistra darbu. Morics un arī citi ārzemju kolēģi ierodas uz konkrētiem projektiem, savukārt uzņēmuma *bāzes vērtība* ir Mārtiņš Pīlēns. Par pirmo biroja projektu uzskatāms pašu birojs, veidojot *1 PLUS 1 STUDIJA* rokrakstu — racionālas, ekonomiskas un funkcionālas arhitektūras principi, kur asprātīga vienkāršība negarlaiko. Sekoja *Vīna studijas* interjers, kur veiksmīgā sadarbība ar tās komandu radījusi gan ideālu gaisotni projekta tapšanai, gan ļāvusi iesaistīties *Vīna studijas* tēla, mārketinga, sortimenta un citu ar interjeru tieši nesaistītu jautājumu risināšanā. «Tas deva gan pamatīgu pieredzi, gan krietni paplašināja redzesloku, padarot darba ikdienu gan sarežģītāku, gan interesantāku,» atzīstas M.Pīlēns. *1 PLUS 1 STUDIJA* projektētais a/s *UPB* birojs Rīgā, Maskavas ielā, atzīts par labāko Arhitektūras gada balvas skatē.

Pieturoties pie dizaina iestrādēm, atvērta otra *Vīna studija* Liepājā, t/c *baata*. Turpat arī izstrādāts un realizēts apģērbu veikals *Garāža*, kur projektā iekļauta arī vizuālā tēla atribūtika. Paralēli realizēti arī pāris mēbeļu projekti, kā arī vairāki privātie interjeri.

Nepazaudēt ideju

Runājot par arhitekta ambīcijām, Mārtiņš Pīlēns atzīst, ka vēlas sevi pierādīt dažādos uzdevumos – nenofokusējoties uz ko vienu, tādējādi novēršot sevis atražošanu.

«Sākot ar mēbelēm un beidzot ar lidostām, pat pilsētām. Taču kas īpašs noteikti ir tad, ja arhitektūra pietuvojas vistuvāk mākslai un reliģijai – tad arhitektūra iegūst vislielāko spēku un prasa izteiktu formas un idejas skaidrību. Tie būtu muzeji un dievnami, kur arhitektūrai neitrāli jāpazūd funkcijas priekšā, pārvērsoties kulta objektā,» atklāj jaunais arhitekts. Konkrēts nākotnes mērķis ir turpināt meklēt un sajust arhitektūru, nebaidoties no tās. Nepaļauties vispārējai panikai, bet turpināt iesākto, nepazaudējot ideju bagāžu un konceptuālo skatījumu drosmi.

Vēsma Lēvalde
db@e-liepaja.lv, 3480272